

Naročilna
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 23 Din
polletno 130 Din
celoletno 340 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celotno v Jugosla-
viji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
1 stop. peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškim delu
vratila po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, neuradna
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravljalstva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Lekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

1905-1929

Kakor hitro je kralj v svojem manifestu dne 6. januarja izjavil, da je prišel čas, ko med narodom in vladarjem ne more in ne sme biti več posredovalca, je bilo jasno, da so politične stranke v naši državi zaenkrat doigrale svojo vlogo. Vse politične stranke v Jugoslaviji brez izjeme so osnovane na demokraciji in ustavnem parlamentarizmu; ker se je ta za gotovo dobo ukinil, je vsem demokracijskim strankam zmanjkalo njihovega temelja. Zato je njihov razpust neizogibna posledica, potekajoča iz novega polčaja kot takega. Če ni demokracije ustave in parlamenta, nima nobena stranka, katera predstavlja demokratizem, kot formalna tvorba nobenega pomena več. To je že čisto teoretično edino pravilni zaključek; praktično pa mora vsaka stranka sama po sebi prenehati, če nima več nobenih funkcij. In teh nima po državnem aktu 6. januarja nobena dozdej obstoječa stranka več v Jugoslaviji.

Logično po tem je bila včeraj, 22. januarja 1929, razpuščena tudi Slovenska ljudska stranka. S tem je zaključena skoro tridesetletna doba marljivega in z velikimi uspehi oblagodarjenega ne samo političnega, nego i kulturnega ter socialnega dela tako za slovensko ljudstvo kakor za jugoslovanstvo in državo. Formalno se je SLS ustanovila 27. novembra 1905, dejansko pa se je začelo delati v tej smeri že 1900 leta s takratno »Katoliško narodno stranko«, ki pa s svojimi več ali manj izrazitimi idejnimi začetki sega že v 70. leto. Vse njene pridobitve na raznih poljih imajo svoj vrhunec v eni in glavni: da je množico slovenskega ljudstva politično izobrazilo in usposobila za narodno politično življenje na temelju one resnične, iz čustva moralne obvezanosti vsakega posameznika napram celoti izvirajoče demokracije, ki jo tudi manifest našega kralja označuje za ideal vladavine. Ta zasluga SLS ostane pozitivna pridobitev za slovensko ljudstvo za vse čase in skozi vse izpremembe. Zato je gotovo, da se bo politično življenje našega ljudstva na osnovi prave demokracije, katero hoče kralj uresničiti, tudi v obliki strankarskega udejstvovanja v katerikoli obliki in pod katerikoli ime obnovilo, kakor hitro se po kraljevi besedi zopet v celi državi deloma vpostavi deloma nanovo ustvari pravi parlamentarizem in prava demokracija.

Delo SLS je bilo nacionalno v najodličnejšem pomenu besede. Po njej je nacionalna ideja, dotedaj samo last primérnega majhnega meščanskega kroga, postala zavestno sprejeta in zasledovana dobrina vsega slovenskega ljudstva, iz katerega podzavestnih globin je tudi bila vzeta. Z njeno pomočjo se je slovensko ljudstvo po svojih lastnih zastopstvih dejansko osvobodilo nemškega političnega vpliva v svoji hiši, kolikor je bilo to mogoče v ozko odmerjenem samoupravnem področju. To delo je šele omogočilo, da so se i vrednote, ustvarjene po kulturnem delu slovenskega izobraženstva, postavile na široko ljudsko podlago, da se je i mali ter srednji človek prepočil z nacionalno miselnostjo, da se je i v množici slovenska ideja razširila in poglobila v jugoslovansko in slovansko, katere tako vneti in gotovo najgenijalnejši propovednik v zadnjih desetletjih XX. stoletja je bil ravno ustanovitelj SLS, neumrjoči Janez Evangelist Krek. Zato ni vnanji slučaj, ali nujna zunanji razmer, ampak notranja nujna naravnega idejnega razvoja, da je bila SLS, ki je pod vodstvom dr. Krekovega naslednika slovenskemu narodu i. 1917/18 politično izvojevala Jugoslavijo.

Širokemu duhu njenega ustanovitelja je odgovarjalo, da je s to narodno politično emancipacijo in kulturnim dvigom množice slovenskega ljudstva šlo vzporedno uspešno delo njegove gospodarske osamosvojitve in okrepitve, organizacije kmetijskega in delavskega stanu ter na njega naslanjajočega se izobraženstva na temelju krščanske stanovske vzajemnosti.

To svojo nacionalno nalogo je SLS v novi državi, v kateri se je slovensko ljudstvo po n'enem delu in idejnih osnovah zedinilo v višjo narodno enoto s Srbi in Hrvati, dosledno nadaljevala. Tudi njena opozicija proti slabim, pravo demokracijo rušečim režimom je bila vedno konstruktivna in pozitivna značaja in je veliko, če ne največ pripomogla k temu, da se je po tolikih aberacijah večjih, tako vladajočih kakor opozicijskih strank začelo utrjevati spoznanje, da so nacionalna okrepitve naše države, njen ugled in njene velike nacionalne naloge na jugoistoku Evrope od-

Vsem somišljenikom!

Po zakonu o zaščiti države od 6. januarja 1929 je tudi Slovenska ljudska stranka razpuščena.

Vse somišljenike prosimo, da sprejmejo to dejstvo mirno in lojalno na znanje, upoštevajoč višje državne interese.

O pravem in primernem času Vam bomo predložili, kar bo z ozirom na nove razmere najboljše in najpotrebnejše.

Dr. Anton Korošec

Slov. ljudska stranka razpuščena

Zakon o zaščiti javne varnosti in reda v državi določa v čl. 3, da se prepovedujejo in razpuščajo vse politične stranke, ki imajo versko ali plemensko obeležje. Ko so bile pred par dnevi razpuščene vse srbske in hrvatske stranke, ki imajo verski ali plemenski značaj, je bilo jasno, da bo razpuščena tudi Slovenska ljudska stranka.

Glavno tajništvo v Ljubljani je zato že dne 21. januarja likvidiralo. V prostore tajništva sta se vselila propagandni oddelek »Slovenec« in konzercij in uprava »Slovenskega lista«.

V torek, dne 22. januarja točno ob 4 popoldne prideta v prostore tajništva g. policijski svetnik Viktor Kokalj in g. policijski uradnik Karol Pavlič. Tam se je nahajal v svoji pisarni tajnik SLS, g. Košiček. Ker se poslevoče podpredsednik stranke nahaja v Belgradu, izroči g. pol. svetnik Kokalj tajniku proti podpisu sledeči odlok:

Policijska direkcija v Ljubljani.
Pov. br. 244-I.

Ljubljana, 22. januarja 1929.

Načelnstvu Slovenske ljudske stranke
v Ljubljani

v roke gospoda dr. Marka Natlačenca
ali njegovega namestnika

v

Ljubljani.

Ker je Slovenska ljudska stranka po čl. 3 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi z dne 5. januarja 1929. Urad. list št. 5 z dne 17. januarja 1929 zabranjena in razpuščena, Vas kot predsednika stranke vabim, da omogočite mojemu odposlancu g. polic. svetniku Viktorju Kokalju popis celokupne imovine Slovenske ljudske stranke, da mu izročite ves denar v gotovini in vrednostne papirje proti potrdilu, nadalje, da izročite vso ostalo premakljivo in nepremakljivo imovino SLS na čuvanje pod zakonito od-

govornostjo skrbniku, ki ga bodem sporazumno z Vami določil.

Vabim Vas, da mi takoj predlagate primerno osebo, ki bi posle skrbnika prevzela.

Policijski direktor:
Dr. Guštin, I. r.

Pri sestavi zapisnika se je ugotovilo, da stranka gotovino, razen neznatnega zneska v blagajni, sploh nima. Gotovino, ki se je nahajala v blagajni, je prevzel g. pol. svetnik Kokalj, da jo shrani pri Policijski direkciji v Ljubljani.

Tudi SKS razpuščena

Ob pol petih popoldne se je zgledil v tajništvu Slovenske kmetijske stranke v Kolo-dvorski ulici št. 7 gosp. policijski nadsvetnik Alojzij Gerzinič v spremstvu uradnika Josipa Keka. Sprejel ju je tajnik SKS g. Janko Bukovec. Nadsvetnik Gerzinič je izročil g. Bukovcu enak dekret kot ga objavljamo na drugem mestu. Dekret je bil naslovljen na g. Ivana Puelja, oziroma njegovega namestnika.

Tajništvo Slovenske kmetijske stranke se je nahajalo v mali sobici, do katere je bil dohod naravnost z dvorišča.

Tajnik g. Bukovec je tu pokazal policijskemu zastopniku neke tajniške knjige in spiske na polici. Vse to so spravili v predale tajniške mize ter vse skupaj zaklenili in zapečatili. Denarja policija v tajništvu SKS ni dobila. Napravili so tudi zapisnik strankinega premoženja, ki obstoji iz že omenjene zapečatene pisalne mize, iz podobe vladarja in še neke malenkosti. Nato pa so napisali protokol, ki so ga vsi trije, to je gg. Gerzinič, Bukovec in Kek podpisali. Takoj za tem, ko sta gg. Gerzinič in Kek odšla, so se zgledili pri g. Bukovcu časnika, katerim je opisal ves dogodek.

Škofje v Belgradu

**Audienca na dvoru - Konference z verskim in finančnim ministrom
Za enakopravnost katoliške Cerkve - Vprašanje konkordata**

Belgrad, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Jugoslovanski škofje, ki se nahajajo v Belgradu, so danes konferirali z zastopniki državne uprave. Škofje dr. Jeglič, dr. Bonefačič in dr. Bauer so danes dopoldne obiskali ministra za vere dr. Tugomira Alaupoviča in se z njim razgovarjali nad eno uro. Nato so bili na ožjem sestanku pri belgrajskem nadškofu dr. Rodiču. Tega sestanka se je udeležil tudi papeški nuncij Pellegrinetti. Nato so obiskali še prometnega ministra dr. Korošca. Nato so se vpisali v dvorsko knjigo. Ob pol 6 so bili sprejeti na dvoru.

Dopoldne so obiskali finančnega ministra in zainteresirali novega ministra za proračun katoliške cerkve, da se upoštevajo v smislu

visne od uresničenja onih temeljnih pogojev našega skupnega nacionalnega življenja, ki jih naš visokomisleči vladar v svojem manifestu označuje kot neobhodno nujne in ki se dajo zgostiti v eno geslo: država nad vse! V tem duhu je SLS delala kot opozicija in kot soudeleznica v vladi, dokler ni z začasnouki nitvijo parlamentarizma kot formalna strankarska ustanova morala prenehati.

Oblike se menja, vse, kar je v njih bilo utelešeno dobrega, ostane. Tembolj delo SLS, ki je bila najadekvatnejši izraz nacionalnega

mišljenja slovenskega ljudstva, ki je v skupni jugoslovanski državi našlo svojo najvišjo realizacijo. Ljubezen in udanost vladarju, podreditev vseh posameznih in skupinskih interesov interesu države, nacionalna sloga in edinost Jugoslavije, skrb za delavne in rodoljubne množice v duhu socialne pravičnosti, utemeljitev vsega državnega, nacionalnega in političnega življenja v najvišjih moralnih vrednotah — je tisto, kar ne mine in na čemer bo slovensko ljudstvo i v bodoče v novih razmerah snovalo svoje javno življenje v državi.

Mnogo ponudb za dobavo žel. materiala

Belgrad, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Prometno ministrstvo je izdalo tale razglas: Na podlagi čl. 230. finančnega zakona za 1928-29 se prometno ministrstvo pooblašča, da lahko sklone dolgoročno pogodbo za nabavo materiala in železniških ter parobrodskih sredstev. Prometno ministrstvo je doslej prejelo že veliko takih ponudb. Od več strani je zaproseno, da se s končno odločitvijo počaka, ker so še druge ponudbe. Da bi se ustreglo vsem tem željam, je prometno ministrstvo odločilo, da se ponudbe sprejemajo do 25. februarja 1929. Seznam materiala, ki se bo nabavil, je v prometnem ministrstvu strankam na vpogled. Tam se dobe na razpolago tudi pogoji tehnične in finančne narave.

Težave pri novem gozdarskem zakonu

Belgrad, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Mnogo pozornosti vzbuja razprava v komisiji za izdelavo novega gozdnega zakona. Snov je zelo obsežna. Vprašanje enolnega zakona pa silno težavno. Mnogi zagovarjajo misel, da naj bi komisija zaenkrat sprejela okvirni zakon, ker so gozdni sistemi v naši državi tako različni, da jih zaenkrat ni mogoče spraviti pod streho v obliki skupnega zakona. Srbija ima neomejene gozdove in je brez katastra, Bosna ima sicer kataster, gozdovi pa so še v državnih rokah in obine svojih gozdov še niso izločile. Hrvatska ima izločene občinske gozdove. Ima pa izdelan poseben način gospodarstva v državnih in občinskih gozdovih. Za Hrvatsko so nadalje značilna gozdna veleposestva. Slovenija pa je že v razvoju individualnega zasebnega posestva. Gozdovi so že razdeljeni. Že na prvi pogled so vidne težave, kako spraviti vse te sisteme v en zakon, da ne bi posamezne trgovine preveč trpele in da se ne bi napredne pokrajine ponižale na nivo zastalnih.

Važna ministrska konferenca

Belgrad, 22. jan. (Tel. »Slov.«) V zunanjem ministrstvu se je dopoldne vršila konferenca, kateri so prisostvovali ministri dr. Kosta Kumanudi, dr. Zelimir Mažuranič in dr. Stanko Šverljuga. Na konferenci so obravnavali vprašanje, kdaj se sklone z Anglijo novo posejilo. Prav tako je bilo na tej konferenci govora o trgovinski pogodbi s Španijo in Francijo. Kakor smo zvedeli, se bo trgovinska pogodba s Francijo sklenila v teku tega tedna. Za našo državo bo pogodbo podpisal dr. Zelimir Mažuranič. Finančni minister dr. Šverljuga je po tej konferenci obiskal angleškega poslanika Kennarda.

Razpust pokrajinskih organizacij hrv. strank

Zagreb, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Danes so bile razpuščene pokrajinske organizacije hrvatskih strank. Od HPS je bil pozvan dr. Drago Bartulica, od HSS Pasko Kaliterna, od HFSS dr. Stjepan Vukošić, da so prisostvovali popisu in zapečatenju. Zapečatenje so izvršili policijski uradniki Gašpić, Niko Carević in dr. Bubiš. Zapečatenje se je izvršilo mirno in brez incidenta.

„Nova Doba“ pozdravlja razpust hrvatskih strank

Split, 22. januarja. (Tel. »Slov.«) »Nova Doba« prinaša ob razpustu hrvatskih strank uvodnik: »Treba je bilo potegniti za uzoč in pravi: »Ni demokracije tam, kjer ni med ljudmi medsebojnega spoštovanja in kjer ni zapuščanja in vere v človeka. Demokracija predpostavlja polno idealno in zavest, da je poštenje največja korist. Ako pogledamo v teh deset let nazaj: Povsed grabeljivost, licemerstvo, strahopetnost. Ni bilo svobodne opredelitve. Vse se je ravnalo po interesih posameznikov. Da bi stranke v borbi za oblast postale kar najmočnejše, so uvedle železno disciplino. Radi discipline so udušile vsako misljenje posameznika.« Članek se nadeja, da bo novi režim uvedel mir in disciplino in da se bodo ozdravile rane, ki jih je država v teh desetih letih dobila.

„Narodni val“ zaplenjen

Zagreb, 22. januarja. »Narodni val« je prinesel dr. Mačkovo izjavo Julesu Sauerweinu. Državni pravdnik je »Narodni val« zaplenil. Prav tako je prinesel Lloyd Georgov članek, ki ga je priobčila »Neue Freie Presse«, ki je bil tudi zaplenjen.

Zahteve inženirjev in tehnikov

Belgrad, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Osrednje inženirsko in arhitektsko društvo je predložilo gradbenemu ministru predlog, v katerem naštevajo sklepe, ki so jih sklenili jugoslovanski inženjerji in arhitekti. Ti sklepi se nanašajo na javna dela in organizacijo prometnega ministristva. Inženjerji in arhitekti zahtevajo gotov sistem ter da se ustanovi tehnični svet, v katerem bi bili odlični strokovnjaki in ki bi imeli glavno nalogo, da izdelajo celoten program naših javnih del za gotovo dobo, vsaj za deset let naprej.

Novi občinski zakon

Belgrad, 22. jan. (Tel. »Slov.«) V notranjem ministristvu se je sestavila posebna komisija, ki bo izdelala občinski zakon. Kakor znano, se je načrt izdelal že pod dr. Koroščevim ministrom. Čuje se, da bodo za belgrajsko, zagrebško in ljubljansko občino veljale posebne določbe in da bosta imeli ta mesta upravo, obstoječo iz predsednika, podpredsednika in 60 svetovalcev. Vsi ti bodo postavljeni z ukazom. Vse uprave v drugih občinah bo imenoval veliki župan. Nadalje se pregleduje zakon o imenih in zakon o splošni upravi.

Sprememba invalidskega zakona

Belgrad, 22. jan. (Tel. »Slov.«) V socialno-političnem ministristvu se je sestavila nova komisija, ki naj pregleda invalidski zakon. Čujemo, da namerava novi minister reducirati 30 in 40 odstotne invalide, zvišati pa pokojnine ženam v vojni padlih vojakov.

Lovci in lovski zakon

Zagreb, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Osrednja uprava lovskih društev je pozvala vsa lovška društva na skupno sejo v Belgradu, na kateri se bo obravnaval načrt lovskega zakona. Lovske organizacije, ki se bodo jutri sestale v Belgradu, se bodo obrnile na gozdarsko ministristvo in zaprosile za avdienco na dvoru. V glavnem gre za vprašanje zakupnega sistema našega lova. Iz Slovenije so navzoči Erhatic, Lavrenčič in Plemelj. Sejo je sklical bivši predsednik finančnega odbora Stojadinović.

Zastopniki našega gospodarstva v avdienci

Belgrad, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Nj. V. kralj je sprejel v avdienco zastopnike našega gospodarstva: guvernerja Narodne banke Gnjata Bajlonija, predsednika industrijske zbornice Radojlovića, predsednika obrtne zbornice Stojanovića. Vsi zastopniki so Nj. V. kralju poročali o tem, kako naj bi se izvedel delovni program vlade za obnovitev našega gospodarstva.

Zagrebske vesti

Zagreb, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Zvečer se je vršila v Glasbenem zavodu akademija na korist sirotam pokojnega Vilharja in njemu v čast. Na koncertu je govoril hrvatski glasbenik dr. Božidar Širola. Sodelovalo je hrvatsko pevsko društvo »Kolo«.

Zagreb, 22. jan. (Tel. »Slov.«) V opernem gledališču sta nočoj nastopila ruski gledališki in filmski igralca Vladimir Gajdarov in njegova soproga Dzvonskaja. Nočoj so predvajali Tolstojev »Živega mrtveca«, jutri pa je na programu Verneuilov »Gospod Lambertiere«.

Pred krizo vlade v Avstriji?

Senzacionalno glasovanje - O zakonskem pravu sprejet predlog opozicije

Dunaj, 22. jan. (Tel. »Slov.«) V avstrijskem narodnem svetu je prišlo danes do senzacionalnega glasovanja o predlogu socialnih demokratov za reformo zakonskega (bračnega) prava, kar pomeni toliko, kakor prelom koalicijske po Velenemcih. — V odsotnosti dr. Seipla, ki se še ni vrnil iz Münchna od predavanja, je bil predlog socialnih demokratov, s katerim se vlada pozivlja, da se čimprej zenači avstrijsko zakonsko pravo z nemškim, sprejet z 80 glasovi socialnih demokratov in Velenemcev proti 76 glasovom krščanskih socialistov in Landbunda. Voditelj Landbunda prof. dr. Schnabel je izjavil, da se njegova stranka sicer razlikuje od krščanskih socialistov v kulturnem pogledu, da pa odklanja kot

konservativna stranka, da bi se krščanski konfesiji vsililo zakonsko pravo, kakršnega noče. Tudi nalaga koalicijsko razmerje, da sedaj ne zahteva takih reform, katere bi bile za največjo konfliktualno stranko nesprejemljive. Velenemci so že od govora dr. Seipla v Salzburgu o katoliškem vseučilišču naglašali svoje drugačno kulturno stališče. Ali se bo radi tega gasovanja razvila kaka ministrska kriza — Velenemci imajo namreč v vladi trgovinskega in pravosodnega ministra — je še zelo dvomljivo, ker bi krščanski socialisti po prelomu z Velenemci mogli vladati samo s socialnimi demokrati, za kar pa sedaj še niso podani predpogoji.

Za vzhodni Locarno

Moskva, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Litvinov je stavil poljskemu poslaniku v Moskvi Pateku v razgovoru o zadnji noči takoj podrobne predloge o formalnih vprašanjih in proceduri podpisa predlaganega ruskega predloga. Najprej naj bi Poljska in sovjetska unija po oblaščenih v Moskvi podpisali predlagani protokol, na kar bi Rusija povabila baltičske države, Poljska pa Romunijo k pristopu. Protokol bi stopil v veljavo med Poljsko in Rusijo, ko se izmenjajo ratifikacijske listine, med ostalimi državami pa, čim bi oficijelno notificirale svoj pristop. Litvinov je naglašal, da je ta oblika tudi v Kellogovi pogodbi sami predvidene procedure primerna in da razen tega najhitreje jamči za uspeh. Patek je te predloge vzel za enkrat na znanje in prošil v Varšavi za nadaljnje informacije.

Varšava, 22. jan. (Tel. »Slov.«) V zunanjem odboru sejma je izjavil poslanec demokratske stranke malih kmetov Graginski, da bi se moral po Litvinovu predlagani in po Poljski načelno sprejeti protokol popolniti s pogodbo o razsodišču in prijateljstvu, da bo mir v vzhodni Evropi zagotovljen trajno. Ker

je ruska politika prosta imperijalizma in Poljska ne vrši kritike o obstoju sovjetskega sistema v notranjosti Rusije, mora taka poravnava biti mogoča.

Poslanec narodne desničarske opozicije prof. Stranski je trdil, da hoče nemški zunanji minister dr. Stresemann preprečiti zopetno izvolitev Poljske v Svet Društva narodov. Če je Zaleski sedaj pozdravil, da je dr. Stresemann sprožil manjšinsko vprašanje, je to storil zelo lahkomišljeno. Nemški zunanji minister gotovo noče splošne ureditve evropskega manjšinskega problema, temveč samo to, da bi se Društvo narodov bavilo z manjšinskim vprašanjem v onih državah, ki so podpisale posebne pogodbe o varstvu manjšin. Stranski je dalje izjavil, da je Kellogova pogodba postala brez vrednosti radi številnih pridržkov posameznih signatarnih sil, tako da se more za varovati mir z Rusijo samo s pogodbo o nenapadanju, ne pa s posebnimi protokoli.

Kovno, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Litvanski državni predsednik Metona je danes izvršil ratifikacijo Kellogove pogodbe. Namesto državne predsednika je podpisal listino Woldemaras.

Aman Ulah preklical svoj odstop

Moskva, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Iz afganistanske trdnjave Herat blizu ruske meje je došla brezlična vest, da je Aman Ulah v vsej obliki preklical svoj odstop s prestola. To utemeljuje s tem, da je odstopil samo na korist svojega brata in da svoj sklep preklicuje potem, ko je bil njegov brat pregnan. Kralj Aman Ulah se zaenkrat opira na svoje lastno plemo, pri katerem se nahaja v Kandaharju, in se pripravlja na novo ofenzivo, za katero zbira na ozemlju med Kandaharjem in Gazijem čete.

London, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Po vesteh »Daily Telegrapha« je v Kabulu mir. Vendar pa se vrši v Afganistanu gibanje, da se strmo glavi Habib Ulah in da se pripravi povratek Aman Ulah. Iz Pešavarja je odšla v torek v obmejne kraje posebno odposlanstvo, da ugotovi, ali se bodo tamošnji rodovi združili v svrhu strmo glavljenja Habib Ulah. Odposlanstvo bo predlagalo, da se takoj postavi vojska. Ni pa povsem verjetno, ali se bodo tamošnji rodovi zedinili.

Pred konferenco

Male antante

Paris, 22. jan. (Tel. »Slov.«) »Journal industrielle« potrjuje, da se vrše na pobudo Jugoslavije pogajanja med člani male antante za utrditev te državne organizacije potom gospodarske zveze. To jugoslovansko pobudo je odločno sprejel romunski zunanji minister, ki je potem tudi storil primerne korake, da se sestane v Bukareštu gospodarska konferenca male antante, ki bo določena za mesec april, čim bo dokončana izmenjava mnenj o programu konference.

Italijanski parlament razpuščen

Rim, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Kralj je sinoči podpisal ukaz o razpustitvi parlamenta. Fašistiški veliki svet bo izvolil nove poslance 24. marca. Tako izvoljena zbornica pa se sestane 20. aprila.

Angleški parlament bo razpuščen 23. maja

London, 22. januarja. (Tel. »Slov.«) Angleški parlament se je sestel danes k zadnjemu zasedanju pred novimi volitvami. Smatra se, da bo parlament razpuščen 23. maja in da bodo nove volitve 20. junija.

Angleški kralj bo kmalu zdrav

London, 22. januarja. (Tel. »Slov.«) Zdravniki so izdali danes poročilo o boleznih kralja, v katerem pravijo, da bo kralj kmalu ozdravel. Kralj je imel mirno noč, več dni je temperatura že normalna in žila zadovoljiva. Rana in abiranje gnojja je sedaj že majhno in se stalno zdravi. Tek ima dober. Hrano uživa v zadostni meri, in telesne moči se večajo. Telesna teža pa se dosedaj še ni povečala.

Italija se oborožuje

Milan, 22. januarja. (Tel. »Slov.«) »Corriere della Sera« javlja, da je indijanska v Tarentu izgotovila za italijansko mornarico tri nove moderne podmornice.

Sovjeti, Anglija in Afganistan

Moskva, sredi januarja.

Boji v Afganistanu zanimajo ves svet, ker so sveovno političnega pomena, daleč preko ozkega okvirja, v katerem se vršijo. To splošno domnevano ozadje in zveza pa je premalo pojasnjena in je ni lahko opazovati. Mnogo govori sicer za to, da so zadnji dogodki v Afganistanu samo faza v boju med Rusijo in Anglijo za prvenstvo, vloga držav pa je zelo tajinstvena. Sovjetska vlada se boji, da bi vstaja proti Aman Ulahu posegla tudi v Turkestan, kjer je razpoloženje za to zelo ugodno radi razlastitev, katere je izvršila sovjetska vlada jeseni v svrhu ustanovitve državnih velepodjetij. V Moskvi tudi vedo, kako nevarno bi bilo za Indijo sosedstvo močne narodne države, ko se sedaj v Indiji bojujejo hudi boji za osvobodjenje izpod angleškega jarma. Zato Rusija na vse načine podpira Amani Ulah. Za Anglijo pa ima Afganistan pomen vmesne države med Indijo in Rusijo. Tretja internacionala pa hoče postaviti tam svoje predstraže in se ne straši niti sodelovanja s kraljem. V svojih kombinacijah gredo komunisti še mnogo dalje. Z mrzlično naglico so v zadnjih letih zgradili več strateško važnih prog v Turkmenistanu in Uzbekistanu, ter navzilo svojim zahtevam, da hočejo mir, zgradili v srednjeazijskem vojaškem okraju celo vrsto utrdb. Letošnjo jesen, še pred dogodki v Afganistanu je vojni minister Vorosilov prepotoval to ozemlje, dočim se je evropsko časopisje dalo speljati po spretnem manevru in poročalo senzacionalne vesti o tem, da je odstopil. Pomisliti je, kaj se pravi, da so kljub veliki pomanjkanju kapitala v Sovjetski Rusiji vendar še na razpolago sredstva za zgradbo sledečih prog, ki bi kvečjemu v bodočnosti bile gospodarsko rentabilne: Semipalatsk—Frunse (1450 km), Aulje-Aa-Frunse (251 vrst), Samsonov—Termes (202 vrsti), Djušambe—Termes (210 vrst) in še nekatere druge. Pogled na zemljepisno karto pokaže, da vodijo vse te železnice v Afganistan.

Termes leži čisto ob afganistanski meji, od drugih prog pa se cepijo zveze v tri smer. Progo Semipalatsk—Frunse se gradi ob enem od severa in od juga ter je že gotova do Sergiopolja. Sovjetska vlada pa s tem še ni zadovoljna, temveč namerava graditi veliko transkaspisko železnico od Aleksandrova v Čardžui (1950 km), za kar skuša zainteresirati celo inozemske koncesionarje. Oficijelno se pri vseh teh zgradbah govori o tem, da se hočejo ti daljnji kraji odpreti svetu, ter se posebno naglašajo možnost, da bi se v Uzbekistanu pridale velike plantaže za bombaževino.

Dasi o teh bodočih namenih ni dvomiti, toda vendar hitrica, s katero se gradi te proge, tajne načrte sovjetske vlade. K temu je pripomniti še, da sta bili pred kratkim poslani dve skupini političnih komisarjev armade v srednjeazijski vojaški okraj in da imajo izredna pooblastila za primer, če bi nastali zapletljivi. Javna tajnost je, da Rusija preskrbljuje afganistanske vladne čete z municijo in da se poslužujejo celo ruskih letalcev in vojaških tehnikov. Tako se položaj v Srednji Aziji poostruje vedno bolj in grozi, povzročiti odkrit konflikt med Sovjetsko Rusijo in Anglijo.

Gozdarska afera

Belgrad, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Komisija gozdarskega ministristva za pregled dolgoročnih pogodb bo, kakor smo zvedeli, delala naprej še najmanj šest mesecev. Komisija mora pregledati posle za dobo desetih let in ogromen materijal, ker je ministristvo sklenilo okrog 60 dolgoročnih pogodb in gre za množine lesa, ki se je iz naših gozdov izvozil, v letni višini dva in pol milijona kub. metrov.

Iz časopisov

Spojitev v en narod bodočnosti. Zagrebške »Novosti« pišejo: Odločnost Nj. Vel. kralja, da izvede svojo zgodovinsko nalogo do konca, je izven vsake sumnje. Ta misija je ista ko misija vse sedanje hrvatske, srbske in slovenske generacije: ohraniti celoto naše državne zajednice in ustvariti v njej pogoje za normalno, postopno, naravno in neboleče zlivanje in spojevanje hrvatskega, srbskega in slovenskega naroda sedanjosti in današnje višine v en narod bodočnosti višje vrste. Sedanja generacija pa po svojih politično parlamentarnih predstavljateljih ni bila kos tej nalogi. Ona ni znala ustvariti pogoje za naravno zlivanje, temveč je s svojo nesposobnostjo ustvarjala in večala antagonizem med Hrvati, Srbi in Slovenci.

Potreben nam je Ludovik XIV. V belgrajski »Pravdi« je objavil neki dr. M. B. članek »Za absolutno monarhijo«. Najprej se ostro obrača proti poklicnim politikom in proti nazoru, da odloča narodna volja. Odločajo le njegovi voditelji, ker narod je samo čreda. Ves svet je zato pozdravil kraljev korak. Kdor ima visok cilj, temu so dovoljena vsa sredstva. Jaz sem odločno za absolutno monarhijo. Vsak dober sistem je diktatura. Diktatura pomeni, da se zna, kaj se hoče, in da se hoče to tudi izvesti. Nikomur nobenih koncesij. Demokracija je nemogoča in zato konsequentno tudi parlamentarizem kot njen izraz. Ne moremo biti na mah v isti vrsti z drugimi evropskimi narodi in zato je nam potreben Luj XIV.

Dunaj: ka vremen ka napoved: Na gorah jasno, v dolinah megla, temperatura se ne bo dosti izpremenila

Vera in kultura

Papeževa enciklika o sv. Vavlatu

Češki narod praznuje letos 1000 letnico smrti svojega kralja sv. Vavlatu, ki ga je Cerkva postavila na oltar. Vavlatove proslave bodo nosile izraziti obče državno-narodni in katoliški značaj.

Kakor poročajo češki listi, bo sv. oče v dneh, ko bodo v Pragi proslavljali 1000 letnico smrti svojega svetega kralja, izdal posebno encikliko. Papežev nuncij v Pragi mons. Ciriaci, ki se sedaj mudi v Rimu, se bo v kratkem vrnil v Prago. Nunciatura pa se sedaj seli iz praeke nadškofijske palače v svoje novo poslopje, katero so češki katoličani darovali papežu.

Katoličani na Angleškem

Almanah salfordske škofije na Angleškem za l. 1929 poroča o stanju katoličanov v Lancashire. Škofija Salford šteje 218 cerkva in kapelic s 304 svetniki in 90 redovniškimi duhovniki. Katoliško prebivalstvo znaša 92.400 duš. Konveritov je l. 1927 bilo 1248, medtem ko jih je l. 1917 bilo 666. L. 1829 pa je delovalo v škofiji le komaj kakih 20 duhovnikov.

»Catholic Times« poročajo, da je angleški tenorist Count John Mc. Cormack, izrazit katoličan, doslej daroval kat. cerkvi, ubožcem in bolnikom okroglo 150.000 funtov (okroglo 40 milijonov Din). In to vse anonimno. S svojimi koncerti, ki jih daje v dobrotelne namene, je samo v l. 1928 daroval cerkvi 25.000 funtov (nad 12 milijonov Din).

Radio v službi katol. apoloije

Vedno bolj se uveljavlja radio tudi v katoliškem apostolskem delovanju. Radio-postaja v Varšavi že dalj časa pošilja katoliška predavanja znamenitih cerkvenih govornikov. Sedaj je tudi radio-postaja v Katowicah začela pošiljati nedeljske pridige p. P. Rosinskega.

Severnoameriška zveza katoliških mož pa snuje novo katoliško radio-društvo, katere namen bo, pošiljati v svet izrecno samo predavanja apologetične vsebine, ki bodo branila nauke in verske resnice katoliške cerkve.

Božič v Moskvi

V »Deutsche Allgemeine Zeitung« je njen poseben dopisnik iz Moskve priobčil zanimive podatke o protiverskih prireditvah, ki so jih za Božič uprizarili sovjeti, ter o odnevu, ki so ga te prireditve vzbudile v prebivalstvu. Poročilo pravi med drugim:

Velike protiverske prireditve, ki so se do zdaj navadno vršile samo za veliko noč, so se letos prvič v jako rezki obliki uprizarile tudi za Božič. Oblasti so kratkoma črtale božične počitnice in obljubile dva dneva praznikov o priliki prihodnje obletnice Leninove smrti. Šolarji so se tudi morali učiti, toda ravnanje niso bili prestrogi, starši pa so pridno pisali »naznanila o hripi«, in zato je vladala po razredih na Božični dan vsaj 65-odstotna praznina. Tudi vse sovjetsko uradništvo ni bilo preveč vneto za novo odredbo, in še gospodje cenzorji so praznovali krščanski praznik v rodbinskem krogu, namesto da bi ždeli po svojih nezakurjenih pisarnah. Kljub temu, da je bilo prepovedano prodajati božična drevesa, ki so jih morala odstraniti iz izložb vse trgovine je vladalo na trgu pravo praznično razpoloženje. Drevesca, ki so postala pravilčno draga, so se prodajala pod roko, in — o, zagonetna človeška narava! — se je veselil prižgane jelke, marsikateri moj znanec, kateremu ne bi sicer prisodil posebne vnetosti za pravoslavlje! Prvič v ruski zgodovini so morali prideliti na božični večer predstave gledališča in — kinematografi. Delavski klubi so vpriporili protiverske igre, po drsalističih so se vršili »protiverski karnevali na ledu«. Obisk je bil menda zadovoljiv, a gledalci se niso vsi norčevali iz popov ampak večinoma veliko bolj iz surovih neslanosti na odru. Mnogi so hiteli od tod naravnost v cerkve. Mislim, da bi med cerkvenimi pevci lahko našel marsikatega obiskovalca ali celo udeleženca protiverske prireditve. Ni dvoma, da ni bila protiverska propaganda s svojo samo 11 letno preteklostjo nikakor kos ugledu velečastnih pobožnosti. Moskva je večinoma molila, vroče in iskreno.

Pariške »Poslednja novosti« prinašajo sledeč odlomek iz zasebnega pisma, ki je šlo skozi sovjetsko cenzuro: »Želim vam sicer po navadi vsele božične praznike, ne občutimo pa pri nas nobenega veselja, ker nimamo več nobenih praznikov. Črtali so jih po starem in tudi po novem koledarju, ter so prepovedali tudi prodajati božična drevesca... Na božič so delale vse tovarne. Ob polpetih zgodaj sem že stal v vrsti pri trgovini in dobil po 4-urnem čakanju za otroke 1 lit. mleka in 200 gr slanege masla. Potem sem hitel drugam po proso in potem po kruh. Dobivamo po 200 gr dnevno, a dva dneva smo bili sploh brez kruha. Ob 10. uri sem prišel domov, da se ogrejem, ker imamo 15° R pod ničlo. Pol ure pozneje se moram zopet nastaviti. Z bogom, nimam časa še več pisati.«

Z dekreti se ne da izbrisati kultura, na kateri vendarle stoji današnji človek, četudi noče priznati.

Zbližanje pravoslavne Cerkve. Sofijsko »Utro« od 16. t. m. z zadovoljstvom beleži božična in novoletna voščila, katere je prvič po dolgih letih prejel sofijski bolgarski metropolit Stefan. Cestitali so mu: srbski, carigradski, grški, romunski in dr. patriarhi, jeruzalemski, varšavski in aleksandrijski metropolit in dr. cerkve. Carigradski patriarh je celo ponudil obnove razgovorov o ukinjenju razkola, kar bi pomenilo konec sedanega nevzdržnega stanja bolgarske pravoslavne cerkve. Srbski patriarh pa je želel v svojem pismu, naj postanejo božični prazniki začetek nove dobe krščanske ljubezni in mira med slovanskimi narodi.

Kaj je novega

Koledar

Sreda, 23. januarja. Zaroča Marije Device, Alfonz.

Osebnosti

★ Smrtna kosa. Preminula je v Starem trgu pri Slovenjgradcu v starosti 85 let Tezija Živortnik, mati prof. Pavla Živortnika v Mariboru. Štiri in pol leta trajajočo težko bolezen je prenašala z Jobovo potrpežljivostjo. — Pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji je umrla Ana Gašparič, mati stolnega kapelnika v Mariboru gospoda Janeza Gašpariča. Pogreb bo jutri ob pol devetih dopoldne.

★ Pri finančni direkciji v Ljubljani so imenovani: za knjigovodje v 3. skupini II. kategorije: Mirko Osana, Josip Kolbezen, Vojteh Galović, Anton Pestotnik, Franc Zupanec, Ivan Sporn, Anton Gnidovec, Leopold Pehani, Viktor Markič, Franc Zitnik, Franc Sirca, Josip Gruđen, Andrej Uran, Rudolf Turk, Stanko Lazar, Vlado Pavčič, Ivan Laznik, Viktor Kovač, Vinko Rakušek, Franc Meglič, Vladislav Gabršček, Franc Božič, Anton Porenta, Franc Weitzer, Karl Vavpotič, Mirko Benedek, Leopold Komar, Josip Cesar, Mihael Majcen, Anton Intihar, Danilo Herkov, Alojzij Vesel, Maksimilijan Presker, Viktor Nachtigal, Josip Janežič in Ernst Erjavec, Valter Samide, Oton Omerza; — za pomožne knjigovodje v 4. skupini II. kategorije: Bogdan Zupan, Josip Zupan, Anton Vrhovec, Albert Zupan, Ludovik Komel, Matija Dagele, Stanko Pavlič, Ferdo Drogenik, Mira Grm, Ljudevit Lenič, Mara Rekar, Marija Zupan, Ida Skalar, Bogomila Zebre, Silva Rölth in Vera Kitek; za računsko pripravnik v 5. skupini II. kategorije: Anton Plestenjak, Marica Skulj, Anica Petrič, Stanko Pelc, Franc Bogataj, Josip Praznik, Blaž Sobotič, Franc Vračič, Alojzij Marinič; za šefa oddelka v III. skupini I. kategorije: Fran Bonač, dvorni svetnik; — za računsko inspektorje v 1. skupini II. kategorije: Milan Paternoster, šef desedana-nega računovodstva del. min. fin. v Lj., Franc Gorjanc, Albin Megušar, Josip Majhen, Josip Sircelj, Albin Zajc, Anton Bernik, Bojan Drenik in Franc Lenarčič; — za glavnega knjigovodjo v 1. skupini II. kategorije: Edvard Breskvar; za glavn. blagajnika v 1. skupini II. kategorije: Josip Hočevar; za višje knjigovodje v 2. skupini II. kateg.: Vladimir Dekleva in Božidar Tomšič; za blagajnika v 2. skupini II. kateg.: Vladimir Ogorelec; za kontrolorja v 2. sk. II. kateg.: Josip Bitenc; za likvidatorje v 2. sk. II. kateg.: Andrej Golob, Blaž Naglič, Franc Hartman; za revizorje v 2. sk. II. kateg.: Adolf Ptokar, Ivo Funderle in Franc Fermentin; za knjigovodje v 2. sk. II. kateg.: Rajko Setina, Franc Papež, Alfred Biber, Milan Juvanc, Viktor Bischof, Franc Gabrovšek, Peter Glazar, Ivan Kranjc, Janko Hobjan, Franc Štrukelj, Franc Pečnik, Stefan Krhne in Janko Spreitzer.

Velik požar v tovarni za olje v Dravogradu

Dravograd, 22. januarja. (Tel. »Slov.«) Ze večeraj popoldne je zajel požar znano dravogradskega rafinerije olja, ki se nahaja med kolodvorom ter koroško in labudsko progo, ki je last Golla. Nenadoma je proti večeru nastala strahovita eksplozija. V trenutku so bušnili plameni na cellem obsegu rafinerije in so kar zaporedoma z oglušujočo detonacijo sledile eksplozije bečinskih barelov in celih scdov olja in masti. Stebri dima so švigili kvišku in se zgostili ter dobesedno čisto zagnili za nekoliko časa pogorišče. Na pomoč so prišla takoj gasilna društva iz Slovenjgradca, Mute in Guštanja. O izbruhu požara je bilo obveščeno tudi mariborsko gasilno društvo in je proti večeru pohitelo na mesto požara z dvema brizgalnima pod poveljstvom g. Vollerja. Požrtvovalni gasilci so celo noč neumorno gasili. Reševalno delo in omejevanje požara se je danes ves dan nadaljevalo. Z velikimi napori se je posrečilo omejeti požar tako, da se

★ 8 pošte. Nastavljeni so: za pb. ur. II/4 Fr. Ivanuša v Ljubnem; za priprav. III/4 Jožica Ilinčarjeva dnevničarka v Metliki; za pogodbeno poštarico v Kotoribi Ema Malaričeva, za pogodbenega poštarja v Bodoncih pa Alojzij Pavlič; za dnevničarje: Viden Stojanović pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, Aleksander Lazarevič v Murški Soboti, Jovan Petrovič v Čakovcu, Fr. Supančič in Maks Pošanko na mariborski glavni pošti in pa Karel Zelenikar na mariborski kolodv. pošti. — Premešeni so: pb. ur. II/3 Ruža Vojskova iz Beltincev na mariborsko kolodvorsko pošto; pb. ur. II/4 Angela Autratova iz Vojnika na ljubljansko ravnateljstvo; telef. III/3 Avgustina Juhova s poštne podr. Štev. 5 v Ljubljani v Dolenji Logatec, Marta Kitzlerjeva iz Celja v Šmartno ob Paki in Angela Savpahova iz Beltincev v Dobrovnik; zvan. 2. skup. Ludovik Markizetti v Jesenic na Gor. na Jesenice-Fužine; dnev. Ema Stergarjeva iz Slov. Bistrice v Litljo, Jože Kert iz Slovenjgradca v Slov. Bistrico in Miroslava Jelačinova iz Murske Sobot v Beltince. — Upokojeni so: pb. ur. II/2 Marija Reichova v Sevnici in Marija Pristavčeva v Podplatu pa zvan. 1. skup. Blaž Camer v Trbovljah. — Odslovljena je pogodbeni poštarica Vida Straussova pri Sv. Križu blizu Kostanjevice. — Izkušnja za vodstvo pogodbenih pošt so napravili: Amalija Popovičeva in Alojzij Pavlič. — Pogodbeni pošta V/2 Golnik je uvrščena v I/1.

Ostale vesti

★ Tovarišem-dobrovolcem! V smislu pravilnika k novemu zakonu o dobrovoljcih pozivamo vse zainteresirane, da vložijo nove prošnje za uverenja, ker so stara razveljavljena. Rok je do 24. marca t. l. Priznane so samo sledeče skupine: dobrov. divizija in Korpus v Rusiji, murmanski bat., oddelek ppuk. Andjelkoviča, ki je prišel v Dubrovnik, bataljon dr. Pivka, dobrovoljci s Korzike pod proto Mitrovičem, italj. ujetniki in Nocera Umbra, ki so prišli v Mikro, vstaši iz l. 1875—78; in razni drugi, ki za Slovence ne pridejo v Poštev. Svojci padlih in umrlih dobrovoljcev imajo istotako pravico vložiti prošnje za uverenja, ki so sploh prosta takse. Kdor se je javil kasneje kot 5. novembra 1918, ga ne bodo priznali. Ker bodo ukinjene s starimi uverenji obenem tudi vse ugodnosti starega zakona, pozivamo prizadete, da nam takoj javijo svoje naslove (Kolodvorska ul. 3), da jim pošljemo formularje in ostala navodila. Ker je pa vse to združeno s stroški, bomo priložili položnice. Kdor označenih zneskov ne bo poravnal do zadnjega februarja t. l., na tega prošnjo se ne bomo ozirali. Opozorite nujno še druge! —

REDUTA „S. K. ILIRIJE“

1. FEBRUARJA 1929 V UN'ONU

VSTOP STROGO PROTI VABILU

REKLAMACIJE VABIL DNEVNO V KAVARNI

»EVROPA«

je preprečila eksplozija nekaterih, v bližini se nahajajočih bečinskih barelov. Pred požarom so se tudi obvarovala stanovanjska in gospodarska poslopja. Vzrok požara dosedaj še ni čisto pojasnjen. Zdi se pa, da je ogenj nastal radi tega, ker se je razpočila oljevodna cev. Škoda je ogromna. Trenutno je še ni mogoče popolnoma ugotoviti. Mariborsko gasilno društvo se od večera še ni vrnilo v Maribor.

REDUTA „S. K. ILIRIJE“

1. FEBRUARJA 1929 V UN'ONU

VSTOP STROGO PROTI VABILU

REKLAMACIJE VABIL DNEVNO V KAVARNI

»EVROPA«

njič — ko prihaja njeno ime v javnost — ob njeni smrti, ob dovršenem delu.

Rodila se je s. Eleonora v Ljubljani dne 9. junija 1863; krstili so jo pri sv. Jakobu za Antonijo. Roditelja sta ji bila Jožef in Helena Mantuani. Stari oče je bil doma iz Padove; začasa Napoleonovih vojn je prišel kot vojni ujetnik v Francijo. Ko se je vračal, se je ustavil in naselil v Karlovcu, odkoder je potem sin Jožef prišel v Ljubljano. — Izmed deset otrok, ki sta jih imela Jožef in Helena Mantuani, je ostalo živih pet. Najstarejši je sin dr. Josip Mantuani, muzejaki ravnatelj v pokouju. Sestre so: gospe Marija por. Trtnikova, Ivanka por. Hočevarjeva, Polka, por. Lipovškova, a Jožefa je kot usmiljenka umrla l. 1927 v Osijeku.

Malo, živahno, nadarjeno Tončka je vzljubila prednica deželne bolnice Leopoldina Hoppe in jo 13 letno pozvala v Lichtenhurnov zavod, ki so ga prav tedaj otvorili. Nato je obiskovala Tončka šolo pri uršulinkah, uvrščila 8 razredov in se vpisala na učiteljsko in z 19 leti je maturirala. Še isto leto — 1882. — je odšla v Gradec, kjer je bila preobčlena. Prvo službo je nastopila na sirotišnici v Reki, a že l. 1884. je bila prestavljena na Lichtenhurnov zavod v Ljubljani, kjer je s par kratkimi presledki delovala do svoje smrti.

Po prevratu je bila najprej izvoljena za prednico v Lichtenhurnu, l. 1923. pa za vizitatorico družbe sv. Vincenca Pavelskega v Jugoslaviji. Tu je težko obolela in l. 1926 se je zopet vrnila kot prednica v svoj ljub. Lichtenhurnov zavod.

Zivljensko delo s. Eleonore

je Lichtenhurnov zavod v Ljubljani, ki je dan v domači tihoti slavil 50 letno svojega

Čsl. Orlica slovenskim Orlicam

Drage sestre — slovenske Orlice!

Sveti Vavlat, ne pusti poginiti nas in bodočih je klical narod naš 1000 let k njemu, ki ga je častil kot očeta in zaščitnika naše domovine. Mnogokateri vihar in nevihta je v tem času šla mimo, mnogo trpljenja se je prestalo teh 1000 let, toda končno je tudi našemu narodu posvetilo solnce svobode.

10 let se že veselimo naše državne samostojnosti in skoro istočasno obhajamo 1000-letni jubilej rojstva za nebesa, t. j. mučeniške smrti sv. Vavlatu, zaščitnika našega naroda.

Ne čudite se, drage slovenske sestre, da radostno, nepočakano hrepenenje preveva celi čsl. narod! 1000 let je preteklo od smrti svetega Vavlatu, katoliškega svetnika, narodnega junaka, našega ponosa in radosti; z njim se lahko ponasamo pred vsem svetom, kajti njegovo ime je poznano daleč za mejami naše čsl. države.

Za te slavnostne dni pripravljamo celo vrsto slovesnosti in prireditev. Noben del našega narodnega življenja ne ostati v ozadju. Naša katoliška telovadna organizacija »Českoslovaški Orel« si je izbrala za svoj nastop prve dni julija. Vsi Orli in Orlice polet v zlato Prago.

Nočemo pa biti v teh radostnih dneh samil

Vas, drage sestre in bratje slovenske, želimo predvsem pozdraviti v svoji sredi Rade bi, da se z nami radujete, da spoznate našo domovino; želimo Vam vračati Vašo gostoljubnost, katere smo bili deležni na mariborskem taboru Orla l. 1920. Spominjamo se s hvaležnostjo Vašega ljubeznivega, res sestrskega in bratskega sprejema in se globoko radujemo Vašega prihoda. Mi, ki smo takrat po mariborskem taboru potovali po Vaši lepi domovini, ki smo spoznali Vašo Ljubljano, Bled, Zagreb, Sarajevo, Mostar, Dubrovnik in smo si pridobili v vseh teh krajih toliko osebnih dragih prijateljev; mi, ki smo občudovali organizatorno delo Vašega dr. Kreka in škofa Slomška, mi vsi že težko čakamo, da se z Vami snidemo pri nas v Pragi in kolikor premoremo, hočemo tudi mi Vam storiti prijetno bivanje v Českoslovaški!

Pridite gotovo, pridite v velikem številu, da bosta jugoslovanski in českoslovaški Orel iznova dokazala in utrdila svoje bratstvo, da se bodo čsl. žene spoznale in zbližale s svojimi jugoslovanskimi sestrami! Naj bo naša radost tudi Vaša!

Na svidenje v Pragi v svetovavlatovskih dneh Orlovstva!

R. Budělovská,

strokovna učiteljica v Pragi in članica prehranjevalnega odbora S. D. O. v Pragi.

Stradanje - izvrstno zdravilo

V Belgradu je pred dnevi predaval v univerzitetni dvorani ruski zdravnik Aleksej Suvorin o svoji zdravilni metodi, ki dejansko ni nič drugega kot sistematično temeljito stradanje. V svojem predavanju je Suvorin med drugim povedal tudi tole:

»Rezultati moje zdravilne metode morajo kljub vsem dvomom medicincev in zdravnikov presenetiti vsakogar. Če dobim sto bolnikov z želodčnimi krči, vam napravim sto čudežev. Tekom štirih tednov bodo vsi zdravi! Pri tem pa je moja zdravilna metoda popolnoma naravna, popolnoma fiziološka. Zdravilni proces opisuje Suvorin približno tako-le:

Tekom stradanja se spremene sprejemni organi za hrano v organe, ki izločajo ostanke nepravilne hrane. Ali človek ni zmožen, da bi se pravilno hranil? Teža važnega vprašanja, kako odstraniti ostanke nepravilne prehrane

obstoja. Ko je prišla vanj kot mlada, idealna učiteljica redovnica, je obsegal le staro poslopje z enonadstropnim stranskim traktom; štirje razredi ljudske šole so bili stisnjeni v par majhnih sob. S. Eleonora je prevzela vodstvo šole in poučevanje na višjih razredih. To je bil sedaj njen svet, ki mu je vladala z nezlomljivo voljo in brezmejno ljubeznijo; ni bilo tako slabe in zle učenke, da ona ne bi bila razvila v njej vsaj ene sposobnosti, jo naučila materinske in nemščine (ki je bila tedaj še obvezna in v raznih predmetih učni jezik). Kakor je bila šola njej sami vsaka, sveta stvar, tako je zahtevala tudi od učenk najvestnejše delo. Lenobi ni priznala, a talenie je z vso ljubeznijo vzbujala.

Da bi omogočila razširjenje šole, se je sama začela pripravljati na meščanski izpit in ga napravila, ne da bi bila imela za to le teden dni dopusta. Lichtenhurnska šola se je razvila v šest- in kasneje v osemrazrednico. Učivala je sloves najboljšje ljudske šole in izvrstne pripravljavnice za učiteljsko. Naval v zavod in njegovo šolo je bil ogromen. Sezidali so v letih pred vojno novo moderno šolsko poslopje s telovadnico in kapelo. Kasneje se je šola razdelila v 4 razredno osnovno in štirirazredno meščansko šolo. Danes šteje zavod 200 gojenk (domašnih); na osnovni šoli je vseh učenk 380, na meščanski šoli pa 260. V zavod se sprejemajo tudi učenke, ki obiskujejo rezne srednje šole.

Da dvigne zavod tudi glede higijene na višje, je s. Eleonora lani povišala dolgi stranski trakt za eno nadstropje in prizidala chema nadstropje široko hodnike na starih, kjer imajo učenke ob vsakem letnem času in vremenem priliko za izprehajanje in igranje odnosno solnčenje na prostem zraku. V

iz telesa pa znanost še ni rešila, — pač pa ga je v načelu rešila metoda stradanja!

Suvorin jamči, da se da največ boleznih ozdraviti na ta način, tako naduham, nekatere pljučne bolezni, razširitev aorte in podobno v 4 do 6 tednov, enako pa tudi vsi zastareli katarji itd.

Na drugi strani pa poudarja Suvorin, da stradanje poveča vedoželjnost in veselje do študiranja in učenja. Ima tudi zahvalno pismo neke študentke, ki se mu zahvaljuje za nasvet k stradanju. Po stradanju, ki ga je prestala, je opazila, da se lažje in rajše uči, kot prej. (To se ujema s starim pregovorom: »Plenus venter — non studet libenter!« »Poln želodec ne studira rad.«)

Značilno je dalje, da takoj po dovršenem stradanju, to je, po izvršenem zdravljenju, naraste teža telesa. Duševno občutje človeka je izvrstno.

Po predavanju Suvorina je stopil na oder belgajski zdravnik dr. Jambrišak, ki je občinstvu priporočal metodo Suvorinova. Sam se je na lastnem telesu preprical o pravilnosti te zdravilne metode. Imel je boleznijo, ki bi jih zdravniki sicer mogli zdraviti leta in leta, katerih učinek pa bi bil pozneje katastrofalen. Prišel se je popolnoma na tihem zdraviti po metodi Suvorinove. Zdravljenje je trajalo 52 tednov. Sprva mu to ni storilo nič hudega, težave so nastopile šele s 26. dnem. Trpel je mnogo. Vendar je to zdaj že končano, on pa je popolnoma ozdravljen. Prepričan je, da mu je k temu pomagala zdravilna metoda Suvorinova.

Prisotno občinstvo je z velikim zanimanjem zasledovalo obe zanimivi predavanji.

Brivec se izdajal za škola

Pred tremi tedni se je priklatil v mali trg Novo Kanižo v Bački neki gladko obrt in dostojno oblečen človek srednjih let. Predstavljal se je kot frančiškan, član tretjega reda ter si je tam med revnimi katoličani pridobil mnogo naklonjenosti. Frančiškan se je imenoval brat Ivan. Imel je razne verske sestanke, na katerih je govoril in pridigal. Ljudstvo mu je nasledilo ter mu v dar prinašalo denarja in hrane. On tega ni odklanjal, ljudje pa so bili srečni, da so mogli obdarovati svetega človeka, ki se je ponižal do njih.

»Brat Ivan« se ni mogel pritožiti čez ljudstvo. Dobil je stanovanje in hrano, denarja pa vedno, kadar ga je zahteval. Ko se je cerkvenikovi ženi rodil otrok in ker je župnik odpoštoval, otroka pa je bilo treba krstiti, je dejal brat Ivan cerkveniku, da bo on krstil otroka in da mu je to župnik dovolil. Slep je res krstil otroka, na gostiji pa, ki je temu sledila, se mu je razveval jezik in je razkril gostom svojo skrivnost. Razodel jim je, da ni samo navaden frančiškan, temveč pravi škof. Ta skrivnost se je naglo razširila po vsej vasi, ljudje so mu pričeli prinašati še več darov in še bolj spoštovali škofa »brata Ivana«. Ko se

je župnik dva dni po krstu povrnil in slišal o krstu in o onem, kaj je brat Ivan pripovedoval o sebi, je takoj vedel, da ima opraviti s sleparjem. Prijavil je stvar orožnikom, »brat Ivan« pa je hitro izginil iz Nove Kaniže. Šel je še po drugih vaseh in ravno tako sleparil ljudi, nazadnje pa je prišel v Sento, kjer je bil aretiran in odveden nazaj v Novo Kanižo.

Tu je »škof« priznal, da mu je ime Ivan Štemer in da je brivec iz vasi Odžaci. Še pred vojno je opustil svoj poklic in postal sluga pri nekem madjarskem duhovniku. Po vojni so ga madjarske oblasti osumile, da vohuni v korist naše države. Pobegnil je preko meje in prišel v Novi Sad. Tu so ga zopet osumili, da je madjarski vohun in je bil obsojen na tri leta težke ječe. Kazen je prestal v Mitrovici, kjer je kot cerkvenik pomagal v jetniški kapelici. Tu se je nekoliko naučil cerkvenih obredov. Ko je prišel iz zaporov, ni mogel nikjer najti službe. Prišel je na misel, da se proglasi za frančiškana, ko pa je videl, da ima s tem srečo, se je povzela sam še v škofa. To se mu ni posrečilo posebno dobro in »brat Ivan« bo moral nazaj v kaznilnico.

★ **Uboj v Slov. goricah.** V kleti Janeza Zorka pri Sv. Antonu v Slov. goricah se je zabavala večja družba. Ko so se proti večeru vračali trije — med njimi Franc Voglar iz Brengove — skupaj proti domu, so se med potjo radi neke malenkosti sporekli in spoprijeli. Pri tem sta tovariša navalila na Voglarja s koli ter ga tako dolgo obdelavala, da se je zgrudil nezavesten na tla. Radi izkrvavitve je že naslednjega dne podlegel težko pridobljenim ranam. Voglar zapušča žalujočo ženo ter dva nepreskrbljena otroka.

★ **Bivši narodni poslanec aretiran.** V Makarski pri Dubrovniku je bil v soboto popoldne aretiran bivši narodni poslanec in župan Makarske Mate Klarič. Aretiran je bil na podlagi ovadbe, da se vrše v občini zlorabe. Klarič je takoj, čim je zvedel, česa ga dolže, predložil sodišču občinske knjige. Okrajni sodnik, ki je vodil preiskavo, je odredil aretacijo Klariča. Klariču se je posrečilo dokazati, da je ovadba popolnoma neosnovana in je bil takoj izpuščen. Sodijo, da gre za politično intrigo, ker je Klarič kandidat za občinskega komisarja v Makarski.

★ **Prebivalstvo Splita.** Po najnovejših podatkih šteje Split 37.818 prebivalcev, od katerih je 17.600 pristojnih v splitsko občino. L. 1928 so se priselile v Split 4704 osebe, izselilo pa se je 1974 oseb. Prebivalstvo Splita narašča tako hitro v prvi vrsti zato, ker se mnogi ljudje iz okolice in bližnjih okolic ter iz dalmatinskega Zagorja priseljujejo v mesto, kjer lažje najdejo zaposlitev.

★ **Nova pristanišča v Dalmaciji.** Zadnje dni je bilo dogajanje in izročeno prometu novo pristanišče tovarne Sufid v Dugem Ratu. Pristanišče je zgrajeno na železobetonskih stebrih in bodo mogli v njem pristati parniki s 4000 tonami nosilnosti. V Stobreču sedaj dogotavljajo pristanišče za avtomatsko ukrcavanje z žične železnice, ki dovažata rudo z bližnjega hriba Strožinca. Tvrda Ilić v Splitu ima dogovor s ravnateljstvom pomorskega prometa, da zgradi v Solinu pri Splitu novo betonsko pristanišče mesto dosedanjega lesenega.

STARCI - STARKE

Vam je »ALGA« najpotrebnejša ka ti potem, ko ste si malo nadgrnili file na vratu, rokah in nogah. Občutite takoj osveženje, življenjsko radost.

ALGA OKREPLJUE!
»ALGA« se dobiva v lekarnah in drogerijah 1 steklenica Din 16.—

enak namen je narejena ploščata streha. Vsako nadstropje ima svojo kopalnico, vsa oprema v spalnicah je nova. Tik pred smrtjo je s. Eleonora še nabavila zavodu višinske solnce in radio, tako da je kakor dober, skrben gospodar preskrbel svojo družino z vsem, kar more služiti tudi njenemu časnemu blagru.

Osebnost.

Pokojna prednica je bila resnično velika osebnost. Kot redovnica do skrajnosti skromna in neizprosno stroga nasproti sebi, do sester in otrok pa posebno v poslednjih dneh mila, vsikdar pa neizrekljivo skrbna. Sirote je ljubila s pravo evangelijsko ljubeznijo in ni nikdar dovolila, da bi se delala razlika med ujmami in plačujočimi gojenkami. Ko se je po preratu odtegnila vsaka javna podpora za sirote, je bila to njena največja bolesta, ker ni mogla več sprejemati toliko sirot kakor bi bila rada. Ko je bila izvoljena za prednico osnovne ravnateljice, je večkrat rekla kako se ji teži po šoli, posebno po angelških prvega razreda. Sploh je bila ljubezna do otročičev ena najmilijših potez njene osebnosti. Otročiči so dejansko izgubili v njej svoj marico.

Pobožnost s. Eleonore je bila pobožnost nedolžnega srca — istinita in globoka. Nikdar ji ni bilo dovolj strjenega v čast božjo. Kot redovnica je posebno v mlajših letih težko kdaj hodila pred 12. ali 2. uro ponoči k postelji, ker je bila preobčutljiva za delo. Vendar je bila vsak dan z ostalimi sestrami ob pol 5 zjutraj pri skupnih molitvah v kapeli. Vdajala je par desetletij notranjo in zunanjo Marijino družbo, skrbela za lepo petje pri službi božji, budila v gojenkah in učenkah iskreno pobožnost. V zadnji bolezni, ko ni mogla več vstajati, so hodile sestre opravljati duhovne vaje v njeno sobo, da se jih je mogla vdeleževati. V zadnji sen je mirno zaspala kakor otrok z imenom »Jezus« na ustnicah.

Zena močne volje je bila s. Eleonora. Po svojem očetu je imela vero: Kar človek hoče, to tudi more. Zato je vselej vse dosegla, za kar se je zavzela. To svojo vero je znala prebiti tudi v druge. Učenke, sestre, ki so prihajale k njej malodušne, češ: tega nikdar ne zmorem! — so morale obljubiti le eno: da se bodo z vseh sil potrudile. In uspeh nikdar ni izostal. Tako se vzgajajo značaji!

Ze iz vsega dosedanjega je razvidno, da je morala biti s. Eleonora neutrudna delavka. In to je dejansko bila. Poleg redovniških dolžnosti, šole in lastnih študij je vodila tudi vse poslovanje zavoda z oblastmi in sploh vse upravne posle, bila zdravnikova pomočnica in mnogokrat namestnica, pisala in režirala igre, vodila posamezne gojenke čisto individualno in jih od prilike do prilike klicala na »izpraševanje«, čitala in popravljala njihove sestavke, vodila obe Marijini družbi itd. Pri tem je pa še vedno našla časa za prijateljski pogovor in se prijazno zanimala za zasebne brige in radosti bivših gojenk.

Vedno neugnano, neprestano smujočo v blagor mladine jo je predminolo nedeljo, v 60. letu starosti in 46 redovniškega in učiteljskega poklica zatekla bolezen — pljučnica in jo položila na smrtno posteljo. Vendar je še sama z drugimi vred upala, da bo okrevala. A izdalo jo je srce, ki ji je v mnogem delu in težki bolezni opešalo. V nedeljo dopoldne so ji še omogočili, da je po radiu poslušala »frančiškansko mašo«; zvečer je velela sestrami, ki so bile zbrane okoli nje, naj gredo mirno spat, da ne bodo zjutraj utrjene. Okoli polnoči pa je brez vsakega smrtnega boja mirno ugasnila kakor dogorela sveča. Na njenem obrazu je odsvit iz kraja, kjer je »hlad, luč in mir«.

Naj ji bo sladak pokoj, kakor bo nam mil in svetel njen spomin!

★ **Podpis na menici za 500.000 Din izsilila.** Subotička policija je aretirala nekega bivšega meščanskošolskega učitelja in njegovega sina, ker sta od mlade 17 letne Ilonke izsilila podpis na menici za 500.000 Din. Mož 17 letne Ilonke je bil pri vojakih, z njo pa se je seznanil mladi učitelj sin in jo pregovoril, da se je preselila k njemu v Subotico. Kmalu pa so pričeli v učiteljevi hiši lepo in bogato Ilonko zlostavljati in je niso pustili, da bi odšla. Pretepali so jo tako dolgo, da so od nje izsilili podpis na menici za 500.000 Din. Ilonka je hotela s pomočjo služkinje pobegniti, toda stari učitelj jo je ujel s služkinjo vred in jo prisilil, da sta se vrnila. Toda služkinji se je končno le posrečilo pobegniti in prijaviti vso stvar policiji, ki je aretirala učitelja in njegovega sina, Ilonko pa izpustila.

★ **Zanimiv tat.** Sarajevski advokat dr. Vladimir Strutinski je imel te dni zanimiv tatinski obisk. Tat je s pomočjo vetriha vlomil v njegovo pisarno, prižgal luč in mirno začel preiskovati pisarno. Prebrskal je vsako reč, našel pa ni mnogo. Največja stvar, katero je odnesel, je bila aktovka, v kateri je bilo tri metre moškega blaga, katerega si je odvetnik kupil za svojo obleko. Tat je nato na odvetnikovem pisalnem stroju napisal odvetniku prijazno pismo, v katerem se mu opraviča, ker je ukradel tako lepo blago. Toda blago je moral ukrasti, kajti hlače na kolenih ima že vse razcefrane. Blago je njemu potrebnije kot odvetniku. Do tatvine ga je prisilila le beda. Policija sedaj išče tatu, ki zna pisati na pisalnem stroju.

★ **Filmski igralec Svetislav Petrovič toži.** Znani filmski igralec Svetislav Petrovič, doma iz Novega Sada, je pred kratkim obiskal svoje rojstno mesto ter druga jugoslovanska mesta in med temi tudi Beograd. Ob tej priliki so madjarski desničarski listi pozivljali Madjare na bojkot Petrovičevih filmov. Svetislav Petrovič je proti njim vložil tožbo in zahteva en milijon dinarjev odškodnine.

Tatjanin 24. jan. 1929 večer vseh prostorih hotela „Union“

★ **PRAKTIČNI SADJAR.** Spisal Martin Huneč, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vezanemu izvodu 80 Din. — To je krasna knjiga za vse, ki imajo kaj svoje zemlje in jo hočejo izkoristiti s sadjarjem. Praktične nasvete je zbral v tej knjigi zaslužni ustanovitelj in urednik sadjarske izobrazbe v Sloveniji. Poleg jasnih, za vsakega sadjarja nujno potrebnih nasvetov, nudi knjiga mnogo lepih barvanih podob, ki so poklicane širiti prepotrebno spoznavanje sadnih vrst in škodljivcev sadnega drevoja. Slike med besedilom pa pojasnjujejo tako izrazito zlato nauka, da se kar na pogled razumejo. Knjigo toplo priporočamo.

★ **SMUCARJEM IN DRUGIM IZLETNIKOM,** kateri posejajo ob nedeljah in praznikih Skofjo Loko in okolico, se priporoča, da se poslužijo ob povratku v Ljubljano ob 7.30 zvečer avtobusa družbe »Aetopromet« v Skofjo Loko, katera vzdržuje redni osebni promet Skofja Loka—Ljubljana. Zbirališče v gostilni dr. Fran Jeruš, kjer se dobe tozadevne informacije, kakor tudi v trgovini Straus v Skofji Loki.

★ **VSE DOBRO PRIDE OD ZGORAJ pravi,** če nas nenadoma zajame ploha. Pri skrbnih ljudeh pride v takem slučaju dobro iz žepa telovnika ali ročne torbice, iz male pločevinaste škatle se vzame Forman-vala in drži pod nosom. Parkrat se globoko dihne in človek je gotov, da je utekel nahodu. Ako pa še imate nahod, ga preženete ravno tako zanesljivo, če še tako silno nastopi. Za vsak slučaj se nikar ne podajate iz hiše brez Formana v žepu.

★ **PRI UTRUJENOSTI, RAZDRAZLJIVOSTI, TESNOBNOSTI,** pomanjkanju spanja, bolečinah pri srečanju v prsih, ureja naravno »Franz-Josef-grenčica« redovito kroženje krvi v spodnjem delu telesa in s tem pomirjevalno učinkuje na valovanje. Profesorji za boleznih prebavnih organov izjavljajo, da se iskazuje »Franz-Josef-voda« pri pojavih, ki izhajajo od samozastrupljenja želodčnočrevesnega kanala, kot izborna čistilo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

★ **PLASČKE otroške in dekliške, le dunajski kroji,** nudi ceno Kristofč-Bučar, Stari trg 9.

★ **CENJENO OBČINSTVO se vlijudno opozarja na inventurno prodajo ostankov parov čevljev, osobito malih števil, po znatno nižjih cenah dokler zaloga traja v trgovini »Peko«, Ljubljana, Aleksandrova cesta.**

★ **LJUBITELJE LEPEGA AVTOMOBILA** opozarja na razstavljeni Opel Model 1929 (hotel Union, veranda). Danes zadnji dan. Glej oglaš.

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Nočno službo bosta opravljali lekarna Bohinec na Rinski cesti, lekarna Levstek na Resljevi cesti.

○ **Gradbena delavnost v Ljubljani obeta** biti tudi letos živahna. Zlasti zasebniki se pripravljajo, da bodo gradili prav mnogo. Če bodo kaj gradile država, oblast in javne korporacije še ni znano, pač pa se mestna občina pripravlja za večjo velikopotezno akcijo, ki se bo najbrže uresničila, če bo mestna občina dobila zadosten finančen vir. Dovršile se bodo letos tudi vse one stavbne kolonije, ki jih je mestna občina že lani deloma dogradila.

○ **Prva gradbene prijave.** Mestnemu gradbenemu uradu so bile sedaj prijavljene nekatere stavbe, ki se bodo letos dogradile. So to prve gradbene prijave, ki jih je mestni gradbeni urad letos prejel s strani zasebnikov. G. Ivan Barl bo zgradil visokopritlično dvodružinsko hišo v Podmilščakovi ulici na parceli 174-4. Hišo bo gradil stavbenik Angelo Battelino. G. Viktor Klemen, posestnik, bo zgradil veliko dvonadstropno trgovsko in stanovanjsko hišo ob Dunajski cesti na nekdanjem Tönniesovem svetu. Ta stavba bo veljala preko milijon dinarjev. G. Anten Jez, delovodja protezne delavnice, bo zgradil enonadstropno hišo ob vogalu Staretove ulice in Ceste na Loko na parceli 142-18. Hišo bo gradil stavbenik Matko Turk. G. Anton Ravbar, policijski stražnik, bo zgradil enonadstropno hišo na vogalu Staničeve in Hranilnične ulice, na parceli 106-6 in 67-3. G. Josip Jeršin, posestnik v Črni vasi, bo zgradil pritično enodružinsko hišo s prizidano šupo na Cesti v Črno vas.

○ **Hripa.** Mnogi, ki so ob prvem navalu hripe v Ljubljani takoj oboleli, so sedaj že okrevali, hripa pa še vedno lovi nove žrtve. Zdaj zmanjka ta, zdaj oni iz družbe ali iz službe in če kdo povpraša zanj, dobi vedno isti odgovor: »V postelji je, bolan je za hripo!« Število vseh obolenih, če vstajemo sem vse lažje slučaje, bi znašalo več tisoč, nikakor pa ne devet tisoč, kot so nekateri inozemski listi poročali o ljubljanski hripici. V vseh uradih manjka radi hripe znaten odstotek uradnikov, enako je izostalo mnogo uslužbencev v mnogih zasebnih podjetjih. Po šolah je izostalo precej učencev. Včeraj so radi hripe začasno ukinili pouk v štirih razredih I. državne gimnazije. Pouk je ukinjen začasno tudi v nekaterih razredih uršulinske vnanje šole. Obbolelo je poleg učencev tudi precej učnih moči.

○ **Trebljenje dreves.** Po drevoredih in parkih trebijo mestni delavci drevesa, v prvi vrsti seveda kostanje. Samo da bi bili mestni vrtnarji pri tem zelo previdni, kajti škoda je vsakega drevesa, ki bi spomladni ne ozelenelo več ter se posušilo. Glavni ti volski drevored radi tega še dolgo vrsto let ne bo tako krasen, kot nekoč, kajti predlani se je tam posušilo več dreves.

○ **Za kelesarje in mlekarice.** Tuuradni razglas z dne 16. V. 1925, št. 168/10 (pov. Ur. list 48) iz leta 25 stran 316 se v toliko izpremenil, da je odsej dovoljeno kelesarjenje in vožnja z ročnimi vozčki po desnem banketu Dunajske ceste v smeri proti Ježici šele od cerkve sv. Krištofa dalje proti Črnučam. Vsaka vožnja s kolesi in ročnimi vozčki po desnem banketu Dunajske ceste od železniškega prelaza do cerkve pri sv. Krištofu je strogo prepovedana in se bo proti evantelnim krivcem postopalo v smislu § 11 ces. nar. z dne 20. IV. 1854, drž. zak. št. 96. Policijska direkcija v Ljubljani, dne 18. januarja 1929. — Policijski direktor: dr. Gustin, s. r.

○ **Bolnišča blagajna samostojnih obrtnikov** v Ljubljani podeli štiri jubilejne ustanove po 100 dinarjev za onemogle žane in njih vdove. Prošnje je vložiti do 10. februarja t. l. pri blagajniku gosp. Ivanu Kersnič, krojaškemu mojstru, Prečna ulica št. 4.

○ **Sekcija Zveze finančne kontrole, Ljubljana** priredi 26. januarja v veliki dvorani hotela Union plesno veselico pod pokroviteljstvom g. finančnega direktorja dr. Josipa Povaleja. (660)

○ **Občni zbor krajevne organizacije Rdečega križa** v Ljubljani se je vršil včeraj na mestnem magistratu. Po običajnih poročilih predsednika dr. Otona Fetiha, tajnika g. Malnarica in blagajnika g. Mlejnika o poslovanju organizacije, ki se povoljno razvija, se je izvolil nov odbor in sicer: za predsednika dr. Oton Fetiha, odvetnik, za člana odbora pa g. Mirko Dermelj, učitelj, Marjanca Grasseljeva, soproga višjega drž. pravdnika, Matija Hedžet, trgovec, Maks Hočvar, ravnatelj meščanske šole, Minka Kroftova, soproga bančnega ravnatelja, Aida Lebarjeva, soproga višjega poštnega uradnika, dr. Fran Logar, ravnatelj oblastnih uradov, Ivan Malnarčič, nadučitelj v p. Rajko Mlejnik, finančni inspektor v p. dr. Franta Mis, zdravnik, Rudolf Mramor, mag. pharm., lekarnar, Josip Skalar, višji računski svetnik, Spela Tavčarjeva, Josip Turk, podjetnik, Asta Vodopivčeva, soproga velikega župana, Josip Wester, šolski nadzornik v pok. Za člana nadzornega odbora pa g. Maks Kostanjevec, dvorni svetnik v p. dr. Ofmar Kranjc, mestni fizik in Josip Mešek, uradnik Mestne hranilnice.

○ **V počenjenju** spomina † gosp. Jan. Nepom. Roegerja daruje g. Frane Drogenik, lastnik tvrdke R. Miklave, Stolni Vincencijevi konferenci 200 Din.

○ **Tujski promet v Ljubljani.** Lani je obiskalo Ljubljano 51.870 tujcev. Od teh jih je bilo 21.226 iz Slovenije, 5422 iz Zagreba, 2854 iz ostale Hrvatske, 1715 iz Beograda, 648 iz ostale Srbije, 1396 iz Bosne in Hercegovine, 1011 iz Vojvodine, 963 iz Dalmacije, 38 iz Črne gore, dalje 1129 Čehoslovakov, 42 Rusov, 5730 Avstrijcev, 1950 Nemcev, 285 Madjarov, 3552 italijanskih državljanov, 852 iz drugih evropskih držav, 299 iz Amerike in 70 iz

OTROKOV ORGANIZEM njega razvoju in prehrana se najbolj pospešuje, ako mleku pri začetku in juzini pridodamo 2 do 3 kavinne žlice Ovomaltine.

ostalih delov sveta. — Po en dan je ostalo v Ljubljani 26.741 tujcev po dva do osem dni 14.943, po 8 do 14 dni 5.447, nad 14 dni 2842 in nad štiri tedne pa 1897 tujcev.

Radio-aparatur je bilo v Ljubljani lani na novo prijavljenih 1068.

Društvo je v Ljubljani 683. L. 1928. je bilo prijavljenih 40 novih društev, prenehalo pa jih je delovati 7.

Shodi. L. 1928. se je vršilo v Ljubljani 48 javnih ljudskih shodov. Društvenih predavanj je bilo lani 530.

Potni listi, pravstvena sprave in dovolilnice. Policijska je l. 1928. izdala 1541 novih potnih listov, podaljšala jih je 4213, inozemcem pa je videla 3026 potnih listov. Pravstvenih sprav je policija lani rešila 2503. Orožnih listov je bilo izdanih 105, podaljšanih pa 960. Dovolilnic za podaljšanje policijske ure je bilo izdanih 1105, dovolilnic za veselice in koncerte pa 3200.

Maribor

Razstava konkurznih načrtov za zgradbo kopališča na Felberjevem otoku. Konkurenčni osnutki načrtov za napravo kopališča na Felberjevem otoku bodo razstavljeni v čitalnici študijske knjižnice v kazinskem poslopju od dne 23. do včerajšnje dne 30. januarja t. l. vsak dan od 9—12 in 15—18 ure. Vstop prost.

Poljšakovega procesa ne bo. Za omejen proces, o katerem smo že poročali, je vladalo tako v Mariboru kakor v slovenski javnosti sploh ogromno zanimanje, posebno ter so se tozadevna zaslivanja že pričela. Kator pa smo izvedeli se omenjena razprava iploh ne bo vršila, ker je g. Poljšak po svojem pravnem zastopniku tožbo umaknil.

Dramatična šola Ljudskega odra. Jutri običajnega sestanka ni.

Umrl je 76 letni trgovec Alojzij Knapper. Pogreb pokojnikov bo jutri ob 16 na mestnem kopališču v Pobrežju.

Jubilej mariborskih izvoščkov. Zadruga izvoščkov in voznikov v Mariboru je slavila dne 20. januarja svoj 30 letni obstoj. Slovesnost, ki se je vršila v dvorani gostilne Halbwildt, je bila združena z občnim zborom. Za načelnika zadruge je bil zopet izvoljen g. Iv. Sluga, a za podnačelnika g. Vindiš. Častne diplome kot ustanoviteljem in 30 letnim članom zadruge so bile ob tej priliki izročene gg. Jerneju Ternovskemu, Matiji Misletu in Jožetu Leberju. Ternovšek je doma iz Velike Pirešice in je star 71 let, a je še čil in zdrav. Svoje dni je prevozil skoro celo Srednjo Evropo s svojimi vranici. Bil je na Dunaju, v Berlinu, Parizu, Budimpešti, Trstu in drugih večjih mestih. Matija Misleta je pravcati Priek, doma iz Ljutomer. Ima že 69 let, a zbolil, ako ga odstranijo od konj in voza. Leber je doma od Gornje Sv. Kungote in ima 67 let. Tudi poslednja dva sta v »starih zlatih časih« prevozila vse sosednje dežele. Jubilarje je vse pozdravljalo. Njih zasluge je v šaljivi besedi stavil bivši poslanec Zebot. Slavlja so se udeležili tudi vozniki iz okolice. Zadruga šteje pod sedanjim spretnim vodstvom 112 članov. Člani so ohranili lepo staro navado, da se vsako leto na občnem zboru zbera s svojimi družinami. Dasi ravno se imajo izvoščki boriti za obstoj svojega stanu ter imajo posebno v avtomobilu nevarnega konkurenta, so navzlic temu še vedno ponosni na svoj stan.

Zanimivo predavanje v Ljudski univerzi. V ponedeljek zvečer je predaval v veliki kazinski dvorani cand. ing. Haring o letu »Grota Zeppelina« v Ameriko in nazaj. Predavatelj, edini avstrijski udeleženec tega drznega poleta, je seznanil mnogostevilne poslušavce najprej s konstrukcijo omenjenega zrakoplova, nato pa je pripovedoval o startu v Friedrichshafnu, letu preko Francije, Španije in Atlantika, raznih nevarnih momentih med vožnjo tja in nazaj, notranji ureditvi ogromnega letala in življenja na njem med vožnjo ter o veličastnem sprejemu Zeppelina v Ameriko in nazaj. Predavatelj nadaljeval s svojimi zanimivimi izjavami ter opisal doživljanje in vtise na povratku v domovino, kjer so »Zeppelinovce« — 25 po številu — naravnost triumfalno pozdravili in sprejeli. Predavanje so pojasnjevale skioptične slike. Obisk je bil za mariborske prilike rekorden.

V Gradec, v bolnišnico usmiljenih bratov, se je šel pretekli teden zdraviti v Mariboru splošno znani in priljubljeni g. Jakob Nedeljk, cerkovnik v baziliki Matere milosti. Prvotno je bila nevarnost, da mu bodo morali odrezati desno nogo. Vendar pa je po izjavi zdravnikov nevarnost amputacije sedaj odstranjena.

Zastrupljenje s fosforjem. 24 letni delavec Stefan Fiderick z Meljskega hriba se je radi neprevidnosti zastrupil s fosforjem. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

Trije junaki. Pred nedavnim so trije elegantno oblečeni gospodje sneli tablo Povodnikov gostilne. Pri poslu so bili tako nerodni, da so jih zalotili. Včeraj pa so se zagovarjali pred tujakšnim okrajnim sodiščem, ki je podjetno trojico kaznovalo na izplačilo povzročene škode v znesku 350 Din.

Iz neugodne kronike. 78 let stara kuharica Ivana Markuš si je pri padcu zlomila levo roko in je morala iskati pomoči v tujakšni bolnišnici. — Eno leto stara posestnikova hčerka Marija Schönewetter iz Št. Ilje se je polila z vrelo vodo in dobila pri tem težke opekline. Prepeljali so jo v tujakšno bolnišnico.

Ležišče-skladišče. Tončka B., doma iz Vraždnice, je bila nekaj časa vestna in marljiva služkinja. Služila je pri nekem tujakšnem artil. častniku in uživala zaupanje svojih gospodarjev. Prigodilo pa se je, da je jela gospodinja ugotavljati čudovito kopnenje živčne zaloge — kave, sladkorja itd. — in celo perila. Opazovala je ter dognala. Preiskala je postelj, kjer spi služkinja ter našla v njej raznega špečerskega in ko'ničalnega blaga ter nekaj perila. Tončko so takoj odpustili; pozneje so organi javnega reda preiskali tudi stanovanje njene sestre, kjer so tudi našli nekaj izmaknjene robe. Tončka pa taj, da bi bila kaj vzela.

Policijske zadeve. Včeraj je imela mariborska policija zopet malo sreče. V luknji ni romal nihče. Pač pa so bili prijavljeni sledeči slučaj: rati tatvine 1, zglasevalnih predpisov 1, prekoračenja žel. proge 1, prekoračenja polic. ure 1, sviranje v gostilni 1, snabženega reda 1, cestno-policijskega reda 1, predpisov za izvoščke 1, tatvine 1, avio-predpisov 4, beračenje 1.

Dopisi

Radovljica

Hripa se je oglasila že tudi pri nas. V mestu in okolici je že več precej bolnikov, ki so oboleni za to boleznijo. Težjeje slučaja pa dosedaj hvala Bogu še ni med njimi.

Predavanje »Gospodinjic« v nedeljo popoldne je zelo dobro uspelo. Udeležilo se ga je nad 150 žena in deklet, kar je jasen dokaz, kako potrebna so taka predavanja. Zdravnik dr. Slivnik je v poljudnem govoru obrazložil najpotrebnejše, kar mora vedeti žena in dekle. — Prihodnje predavanje bo vzeto iz gospodinjstva in sicer bo predavala gospodinjka učiteljica.

Kranj

Posivitev dobrodelne akcije. S prihodom novega župnika g. Matije Škerbca se je v našem mestu poživila dobrodelna akcija. G. župnik je po preteku petih let sklical za nedeljo občni zbor Vincencijeve družbe, ki se je vršil ob mnogostevilni udeležbi v sircišnici. Družba, katere glavni namen je, skrbeti in nuditi potrebno pomoč revežem, stopa v novo stopnjo svojega razvoja. Družba za sedaj nima bogve kako velikih sredstev, da bi mogla povsod in vedno slediti svojemu programu, v blaginji je le 41.522 Din, in tako je prisiljena, da se omeji in podpira v prvi vrsti le one, ki so pomoči najbolj potrebni. Drugi namen družbe je, dati našim kmetičim in delavskim hčeram potrebne strokovne izobrazbe v gospodinski šoli. Odbor si je postavil nalogo, da ustanovi Vincencijev dom, kjer bi mogli dobiti reveži potrebno zavetišče; da se nudi pomoči potrebnim izdatnejša podpora; da se razširi gospodinska šola in poveča sircišnica. Na občnem zboru se je g. župnik spomnil tudi blagopokojnega dekana And. Koblarja, ustanovitelja te družbe v Kranju in velikega dobrotnika revežev. G. Škerbec je postavil tudi predlog, naj se gospa Leop. Savnik izvoli za častno predsednico družbe, ker si je v svojem 25 letnem neumornem in nesebičnem delovanju kot predsednica pridobila mnogo zaslug. Predlog so navzoči sprejeli soglasno. Pri ločitvi novega odbora je bil izvoljen ves stari odbor z nekaterimi novimi čimborki.

Nova elektr. napeljava. Prosvetno društvo je dalo na gledališkem odru izpeljati novo, moderno elektr. napeljavo, ker je bila stara večji del slaba in so večna popravila požrla mnogo več denarja, kakor pa cela nova napeljava. Stroški za novo napeljavo stanejo okroglo Din 16.150

Kočevje

Za gerenta mestne občine je imenoval veliki župan dosedanjega župana g. Lončarja. Sanacijske mestne hranilnice. Občinski svet je na svoji zedinji seji dne 18. t. m. sklenil, da k morebitnim izgubam v mestni hranilnici prispeva 1 milijon Din., premoženjska uprava mesta Kočevje 2 milj., za 5 milj. dinarjev pa prevzame jamstvo. Tako se je končno vendar uredila zadeva mestne hranilnice, ki bo sedaj mogla zopet redno poslovati.

Št. Jernej na Dolenjskem

Poročil se je v ponedeljek, dne 21. t. m. član orlovskega oddelka in cerkvenega pevskega zbora Jože Potočar iz Gor. Stare vasi z Ano Miklavčič iz Gor. Maharovec.

Umrla je v najljepših letih Marija Blatnik iz Št. Jerneja za Jetiko. V Grobljah pa M. Rolih. Reva je bila več let popolnoma slepa. Vseh mrličev je bilo letos že 9.

Tatvina. Jožetu Kalinu iz Št. Jerneja je bilo v nedeljo med prvo mašo ukradenih 150 Din. — Uzmoviča je orožništvo že izsledilo.

Trbovlje

Redni letni občni zbor Rdečega križa se vrši v četrtek, dne 24. januarja 1929 ob 7 zvečer v pisarni deške osnovne šole v Trbovljah z običajnim dnevnim redom. Pozivajo se vsi, ki so vslačali članarino za l. 1929, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo. — V nedeljo, dne 27. januarja 1929 se vrši zaključni izpit III. samaritanskega tečaja ob 10 v šoli na Vodah. — Vzorni načrti za letno okrevanje v Omišlju (Krki) so pri društvenem odboru na vpogled. Načrte je izdelal drž. higijski zavod v Ljubljani.

Slovenska Kraljina

Murska Sobota. Lepo dramo »Zareče oglice« iz časa, ko so na Španskem vladali divji Mavri, vpriporilo v četrtek, dne 24. jan. v Dittreihovi dvorani dijaki iz Martinšča. Nastopi 26 oseb v lepih španskih oblekah. Začetek točno ob 8 zvečer. Sodeluje godba.

Spodnja Nova vas. Pokop Marije Jerovškove, sestre msgr. dr. A. Jerovška, se je izvršil v ponedeljek popoldne v Spodnji Novi vasi ob ogromni udeležbi ljudstva. V sprevodu, ki ga je vodil msgr. Vreže iz Maribora, je bilo 15 duhovnikov. Sveto mašo zadržnico je bral brat bluge pokojnice msgr. dr. Jerovšek, poslovljeno besedo na grobu pa je govoril msgr. Vreže. Potreba preblage pokojnice so se med drugim udeležili tudi oblastni komisar dr. J. Leskavar, mestni župan mariborski dr. A. Juvan in bivši narodni poslanec dr. J. Hohnjec. Velikasten pogreb je pokazal, kako veliko spoštovanje in priljubljenost je uživala plemenita pokojnica.

Pri slabokrvnosti

po prestani težki bolezni uživajte samo CHINO-FERRIN. — Dobi se v vsaki lekarni.

Turistika

Slovensko planinsko društvo naznanja svojim članom, da bo izšla meseca avgusta t. l. na Dunaju nova knjiga »Der Hochtourist« od Dr. Paul Kalteneggerja. V tej knjigi popisuje poleg Karnijske Alpe in Voralpen, Lienzer Dolomiten in nekaj štajerskih gor v glavnem Julijske in Karnijske planine. Cena knjigi bo 18 S v knjižarnah. SPD po lahko dobavi navedeno knjigo svojim članom po ca 100 Din, to je po isti ceni, kakor jo dobi člani D. u. O. A. V. Naznanjamo cenjenim reflektantom, da naročila sprejema pisarna SPD v Františkanski ulici 10-I. (dvorišče). Treba je obenem z naročilom položiti naplačilo v znesku 50 Din; ob sprejemu knjige pa se bo plačala druga polovica celotne cene. Čas, do katerega se bodo sprejemala naročila, bomo še naznanili.

Slovensko planinsko društvo naznanja, da je dospela nova pošiljatev planinskih koledarjev. Kdor reflektira na tak koledar, naj si ga preskrbi takoj, ker bodo kmalu pošli. Prejeli smo tudi še nove znanke za smučski odsek SPD, ki so zelo lični, dobe se v pisarni SPD Františkanska ulica 10-I. (dvorišče).

Gospodarstvo

Gospodarsko pismo z Dunaja

(Od našega stalnega dopisnika.)

Citateljem je gotovo znan dovtip, da je zaradi srbskih svinj nastala svetovna vojna. Te svinje pa so resnični štirinogati preišči, katerim so davno pred vojno napovedali ogrski magnatje boj, da so oni svoje svinje dražje prodajali. Izvoz iz predvojne Srbije je postal nemogoč. Zato je morala iskati novih tržišč preko Soluna. V ta namen so Srbi napravili moderne klavnice in hladilnice. Kljub temu pa nova tržišča niso bila tako prikladna kakor je bil Dunaj. — Iskati nove trge je vedno težka reč. Pričetek podobnih odnosov v tem pogledu ustvarja nova trgovska pogodba, ki je za svinje do 110 kil podvojlja uvozno carino, od 9 na 18 z. K. To znači preko dva dinarja na kilo, kar pomeni toliko, da konkurenca potolče naš izvoz morda docela.

Sicer pa je na sploh vprašanje časa, kako do'go bo še Avstrija potrebovala intenzivnega napredovanja po uveljavljenih načrtih, da se tudi v živinoreji postavi povsem na lastne noge. Ako hočete verjeti neki statistiki, objavljeni baš te dni, je Avstrija izvozila krompirja pridelka 1927. celih 6800 vagonov, celo v Jugoslavijo in na Grško. Še tri leta prej ga je Jugoslavija prav mnogo izvažala v Avstrijo. — Razum pšenice pridelujejo že dovoji vsega žita, a pravijo, da v treh letih bo tudi pšenice dovolj. — Kdo bi bil kdaj prej le sanjal, da je mogoč tako kolosalen napredek? — Zato smemo pričakovati s precejšnjo gotovostjo, da bo v doglednem času tudi živine dovolj za domače potrebe. — S takimi perspektivami moramo računati in reševati, kar se sploh še da rešiti. — Na vsak način treba izvoz pospeševati z olajšavami na železnica. V tem pogledu treba posnemati sosednjo Italijo.

Jugosavija je agrarna država, ki more pospeševati izvoz svojih pridelkov s koncesijami v industriji. Dandanes je že obrabljena argumentacija, da mora vsaka država imeti svojo tako razvito industrijo, da doma skrbi za vse potrebe ljudstva. — Le tista industrija je povsem opravljena, ki ima poleg konsumna tudi vse ostale predpogoje, t. j. da ima vse surovine doma in ni treba ničesar šele uvažati. N. pr. lesna industrija. Koliko neizmerno je tu polje za razne industrije, samo znati je treba. Ne posnemajmo v nemarnosti stare Avstrije, ki je imela neizmerna bogastva lesa, da je bila n. pr. pred 40 leti v vsem orijentu tretja država za stavljeni les in za pohištvo. Italija je bila silno daleč za njo. Ali pogledajte statistiko tik pred vojno, ki dokazuje, da je Italija daleč prehitela Avstrijo, in kar je najzlastnejše: Italija je v lesni industriji in trgovini prehitela Avstrijo z — avstrijskim lesom. Beljak je postal italijanski Eldorado za lesni uvoz. Celó v našem Bohinju so se Lah zagnezdili, ker domači ponudniki absolutno niso mogli pri javnih licitacijah prodreti. Za par grošev več je sveti birokraciji odločil vedno za laške konkurente, ki so zmagovali edino vsled večjih refakcij na laških železnica. Od Pontebde do Milana je bil tarif minimalen, zato pa se je v vsej milanski jako razvila lesna industrija. Tako je dobilo na tisoče delavcev delo doma, služilo se železnice in parobrodne družbe, a v vsem orijentu je Italija izpodrinila avstrijsko pohištvo. Solkanski mizarji, enako oni iz Furlanije, so silno trpeli vsled take kratkovidnosti Avstrije.

Tudi naša živinoreja je vir za velike industrije. Čemu se lepi za izvoz žive živine, ko bi nam industrijalizacija donajala veliko več? Poleg mesa je tu koža, so najrazličnejši odpadki, ki so vsi predpogoj za razne industrije.

Tudi naši rudniki bi mogli dati razmah novim industrijam. — Kar pa nima temelja v našem naravnem bogastvu, nikar umetno ustvarjati in podpirati! — Zato bi moglo biti še veliko polje za koncesije v pospeševanje izvoza naših zemeljskih pridelkov.

Kako naj se izpolni davčna prijava za pridobitino

Trgovci, obrtniki in industriji vlagajo letos tekem meseca februarja prvič davčne prijave za pridobitino po novem davčnem zakonu. Izpolnitev prijave, ki se bistveno razlikuje od dosedanjih pridobinskih izjav, je zelo važna, ker se nova pridobitina ne odmerja več po zunanjih znakih in srednji donosnosti, ampak od čistega dohodka. Zbog tega priredi Zbornica za TOI v Ljubljani za svoje zainteresirane predavanja o vprašanju, kako naj se izpolni davčna prijava. Predavanja se vrše v Celju v torek, dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer, v sredo, dne 23. t. m. ob istem času v Mariboru in v ponedeljek, dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer v zbornični dvorani (I. nadstropje zbornične palače).

Naša država na razstavi v Barceloni

Ministrski svet je sklenil, da se naša država odzove vabilu španske vlade in da bo sodelovala na veliki mednarodni razstavi v Barceloni, ki se odprvi 15. maja t. l. Organizacija udeležbe na tej razstavi je poverjena ministrstvu trgovine in industrije, ki je že izdelalo načrt s programom razstave in pozvalo vse zbornice, da sodelujejo pri pripravih. V prostorih, ki jih bo imela naša država na razstavišču na razpolago, se namerava urediti velika reprezentančna dvorana, kjer bodo razstavljeni proizvodi umetnega obrta; ministrstvo namerava nadalje organizirati posebne sekcije za etnografijo, za sirovine, za industrijo, za trgovino, za denarstvo, za promet in za turizem. Poleg teh sekcij bo na razpolago še poseben prostor za slikarska dela in poseben za naše gospodarske kroge, ki so v republikah južne in centralne Amerike.

Razstava se odprvi 15. maja t. l. Materialja za razstavo je zbrati do konca meseca marca. Razstavljači dobijo prostor na razstavišču brezplačno na razpolago. Vzorce je poslali na lastne stroške Zbornici za TOI, transportne stroške od Zbornice na razstavo v Barcelono in nazaj pa nosi država sama. Zbornica za TOI prosi vse zainteresirane, ki se želijo udeležiti te razstave, z vzorci svoje produkcije, s slikami podjetij, risbami, grafikoni i. dr., da ji blagovolijo to čimprej sporočiti.

Konkurz za razglaščen o zapuščinski imovini Vaentina Borina, posestnika in gostilničarja na Vranskem; prvi zbor upnikov 7. febr.; oglasti do 1. marca in ugotov. narok 14. marca.

Nepričakovano dobro uspeš živinski sejem v Mariboru. Včeraj 22. januarja so prignali živinorejci na mariborski sejem toliko goveje živine kakor že dolgo ne. Kmetje silijo z živino na trg posebej radi tega, ker se čuti veliko pomanjkanje krme. Kupevec je bilo srečati, tako iz Avstrije, kakor tudi iz Italije. Cene so ostale večinoma neizpremenjene. Ker je mraz precej ponehal, je bilo tokrat na sejmšču izvanredno mnogo obiskovalcev.

Dobave. Prom. komerc. oddelek ljublj. železn. ravn. sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave 12.000 kg petroleja; do 28. t. m. glede dobave 14.000 komadov nalučnikov. Gradbeni oddelek sprejema do 29. t. m. ponudbe glede dobave 6 Lutzovih peči. Strojni oddelek sprejema do 31. t. m. ponudbe glede dobave varnostnih oči za varilice in profesionaliste. Arm. art. delavnica v Sarajevu sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave raznega materiala (usnje, sukanec za sedlarje, platno, morska trava, rumeni vosk, impregnirano platno itd.). — Drž. rudnik Breza sprejema do 31. t. m. ponudbe glede dobave 10.000 kg ovs. Drž. rudnik Zabukovec pri Celju sprejema do 4. febr. ponudbe glede dobave 5 vagonov kraljnikov. Drž. rudnik v Kreki sprejema do 6. febr. ponudbe glede dobave gonilnih jermecov. Dne 8. febr. se bo vršila pri sar. žel. ravn. očetna licitacija glede dobave materiala za gornji ustroj; dne 11. febr. pa glede dobave skretniških ključavnic.

Borza

22. januarja 1929.

DENAR

Današnji devizni promet je bil srednji. Tudi danes so tečaj izkazovali čvrstejšo tendenco. Dunaj in Berlin sta se dvignila na 800,74, oz. 1354,50. Privatno blago je bilo zaključeno samo v devizi Pariz, v devizah Amsterdam, Berlin, Curih, Dunaj in Praga pa je intervenirala Narodna banka.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

22. januarja 1929.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 21. l.
Amsterdam	2281,50	2.875,51	2284,50	—
Berlin	1353.—	1356.—	1354,50	1354.—
Bruseli	—	791,87	—	—
Budimpešta	—	993,69	—	—
Curih	1094,40	1197,41	1099,90	1095,90
Dunaj	799,24	802,24	800,74	800,55
London	—	276,18	—	276,40
Newyork	—	56,87	—	—
Pariz	221,60	223,61	222,60	222,60
Praga	168,20	169.—	168,60	168,50
Trst	—	298,23	—	—

Zagreb. Amsterdam 2281—2287, Berlin 1353—1356, Budimpešta 991,9—994,19, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 799,24—802,24, London 275,98—276,78, Newyork 56,77—56,97, Pariz 221,74—223,74, Praga 168,20—169,00, Milan 279,18—299,18. Belgrad. Berlin 1353—1355, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 799,23—802,27, London 275,98—276,78, Newyork 56,76—56,97, Pariz 221,74—223,74, Praga 168,20—169, Trst 297,23—299,23, Budimpešta 992,19—995,19.

Dunaj. 12.497/4; dinar 12.46.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 125 den., Prašed. 920 den., Kred. zavod 175 den., Vevče 120 den., Ruše 260—280, Stavbna 56 den., Sešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 447,50—448,50, kasa 447,50—448,50 (449—448,50), termini: 2. 423,75—424, 12. 401—403 (405—403), 7% inv. pos. 87—87,50, agrari: 53—53,50. — Bančni pap.: Hipo 56,50—57 (56,50), Poljo 17,50—18, Hrv. 63 bl., Kred. 93 den., Vago 91—92 (91), Lj. Kr. 125—126 (126), Medjum. 57,50, Nar. 7100—7200, Prašed. 925—930 (925), Srpska 150—153 (153), Zem. 138—140, Obrtna 38—39. — Ind. pap.: Guttman 199—205, Slavonija 5—5,50 (5,25—5,50), Danica 162—170, Drava 470—510, Sečerana 475—490, Union 305—320, Isis 23—25 (24), Ragusea 505 b, Trbovlje 480—485, Vevče 125 d, Nar. šum. 30—35, Piv. Sar. 220—205.

Belgrad. Narodna banka 7165, vojna odškodnina 448, 1. 447,50, 2. 422, 4. 429, agrari 53—53,50, Izvozna 1050—1120, Beograd. zadruga 7000.

Dunaj. Podon.-savsko-jadr. 87,38, Vint. 135,50, Jugo 11, Alpine 42,35, Leykam 9,31, Trbovlje 58,65, Gutman 24, Mundus 194,25, Slavonija 0,69.

Les

Na ljubljanski borzi so bili zaključeni 3 vagoni desk smreka-jelka. Tendence neizpremenjena. Povpraševanje je za 1 vag. lepih orehovih hlodov od 25 cm premera naprej, od 2 m do ž. naprej lko. vag. meja.

Žito

Današnje notacije na čikaški borzi beležijo zopet dvig cen in tako se je tudi pri naših položaj za pšenico zopet učvrstil ter velja gornjebaško blago 243,50 nakl. post., spodnjebaško in sremsko blago pa 240—242,50 nakl. post. Koruza je stalno čvrsta. Povpraševanje je dosti vendar so pri uvažanju laplatske pšenice v našo državo nastale velike težave, radi česar promptnega blaga ni mogoče dobiti. Casu primerno suha baška koruza velja 250, sremska pa 255—260 nakl. post. Pšenična moka je čvrstejša in notira srednjedobro baška znamka 355 nakl. post. Za moko je v Sloveniji zopet nekaj povpraševanja in zaključkov.

V Ljubljani notirajo: Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. post., dobava prompt, plač. 30 dni): pšenica 80 kg 2% januar 285—287,50, februar 290—292,50, marec 295—297,50, april 300—302,50, maj 307,50—310; moka 0 g vag. bl. lko Ljubljana plač. po prejemu 420—425, soržica 50% rži, 50% pšenice lko Domžale 277,50—280, laplatska koruza 325—330, času primerno suha 295—297,50, ječmen bar. piv. 68—69 kg 345—347,50, bč. oz. 67—68 kg 330—332,50. Zaključki ni bilo. Tendence neizpremenjena.

Novi Sad. Pšenica gor. bč. 240—242,50, bč. pot. 420—422,50, par. Vršac 235—237,50, sr. 240—242,50; oves bč. 240—245, sr. 240—245, slav. 240—245, bn. 235—240; koruza bč. 250—252,50, 2. 260—262,50, 3. 4. 5. 282,50—287,50, sr. 250—252,50, 2. 260—262,50, 3. 4. 5. 282,50—287,50; ječmen 252,50—257,50, pot. 270—280; moka 0 g 340—350, 2. 320—330, 5. 300—310, 6. 260—265, 8. 205—215; otrobi bč. 180—185, sr

Sveta življenje in vrvenje

Kolesa

Noben vir naših interesov ni tako neizčrpiliv kot človek. Vedno znova lahko na njem ugotovimo novo, nepričakovano zanimivost. Če se v tramvaju pririvaš z drugimi sopotniki, boš našel, da obstoje ljudje v glavnem iz pleč in trebuhov, masivnih neprodornih teles. Če si ogleduješ človeštvo od zgoraj (mislim iz prvega ali drugega nadstropja), boš našel, da so slični slepo okrog tavajočim gobam, ki obstoje predvsem iz glav ali klobukov. Drugič lahko ogleduješ z občudovanjem človeške nosove in zopet drugič iščeš modre oči, kakor iščemo spomladi vijolice. Najbolj čudno pa je, če odkriješ, da imajo ljudje noge, in svojo pozor-

Nemški finančni minister dr. Rudolf Hilferding, ki je Reichstagu predložil proračun, ki znaša približno 140 milijard dinarjev in je mnogo večji od dosedanjih. Razumljivo je, da je vsa javnost nastopila proti tako ogromnemu proračunu.

nost posvetiš tem čudnim nihalom, s katerimi nas je oblagodarila priroda. Če opazuješ na cesti pešce, tedaj prideš do zaključka, da izkazuje njihovo stopicajočo zibajočo se premikanje nekaj izrazito staromodnega skoroda arhaičnega. Izgleda kot da bi jahali ljudje na konjih. Če pešec vrši svojo dolžnost ali gre za človeškim napredkom, napravljajo njegove noge komične gibe škarij, ki se odpirajo in zapirajo. Iz tehničnih in estetičnih vzrokov bi človek moral imeti mesto nog kolesa. Če bi bil človek iznašel Adama, bi ga bil gotovo opremil s kolesi, mesto z nogami. Človeška tehnika je tehnika koles; človek se ni nikdar potrudil, da bi iznašel stroj, ki bi imel noge, nasprotno ni priroda nikoli skušala iznajti res vrteča se kolesa. Priroda je iznašla kroglo in valjar, človek je zenoval kroglo in valjar v kolo. Človek je več ali manj sestavljen iz valjev in krogel: Glava je krogla, telo valjar itd. A le otrok, ki se igra s valjenjem sodov, ima genialen domislek, da porablja svoje telo kot valjar; in le mladič, ki naredi vrsto kolescev, se povzpne do visoke tehnične misli, da se giblje kot kolo.

Cisto gotovo je res, da ima vsak človek svoje karakteristične noge, noge, ki spadajo k njemu. Nahajamo kratke in dolge noge, suhe in debele, plesoč in težke, grobe, plemenite, zoprne, gotske, baročne noge in še dosti drugih. Če bi pa človek imel, kakor se zanj spodobi, kolesa mesto nog, bi to bila prav tako individualno konstruirana kolesa kot so njegove noge, kot je njegov obraz. Bančni ravnatelj ali minister bi se premikal na debelih, brezglasnih, krasno prožnih kolesih, ki bi bila najbrž opremljena s pnevmatikami Good-Year ali Dunlop. Mlada dekleta bi drvela na tenkih vozovnih kolesih. Stare, na nizkih, širokih kolesih omnibusov zibajoče se dame bi ogrožene zrle za njimi in rekle: »Glejte, gospa županova, kako nesramnica kaže kolesa.« Mladenci bi divjali na kolesarskem kolesu, trgovci bi priropotali na navadnih, hreščočih kolesih kočije. Delovno ljudstvo bo prišlo na

ropotajočih, z železnimi obroči okovanih težkih kolesih tovornega voza, in kolesa, kmetov bi škripala in tresla kot pri lojtercah; kajti kmetje bi z mazanjem varčevali. Imeli bi visoka angleška kolesa za gentry in z ljudskimi ornamenti poslikana za ljudstvo v narodni noši. Imeli bi ženska kolesa; za katerimi bi se ozrl vsak fant, in ubožna, zlomljena beraška kolesa. Da ne bo kdo mislil da bi mogli človeka standardizirati, četudi bi bil narejen iz koles...

Naj bo še tako smešno, še tako zastarelo — človek ostane pri svojem starem, navadnem paru žveplenk. Če bi iznašel še tako dobra vozila in kolesa, ostal bi vendarle dvo-nožno bitje; kajti noge niso sicer najboljše prometno sredstvo na dobrih cestah, a so še vedno najboljše na slabih potih — na primer na stopnicah. Človek bi bil tehnično popolnejši, če bi imel kolesa mesto nog, a izgubil bi eno možnost: iti po neizhujenih potih.

Vse iznajdbe sveta so dobre, če obstajajo umetni pogoji. Kakršni so n. pr. tračnice ali deželne ceste. A postavljen v svoje prvotno prirodno stanje, trči človek zopet na svoje staromodne in primitivne noge. In morda mu pride prav še marsikaj drugega. K. Čapek.

Smrtna ura

Budimpeštanski zdravnik dr. R. H. pripoveduje vsem večjim evropskim listom sledečo skrivnostno zgodbo, ki sloni popolnoma na resnici:

Moj oče, ki je bil lani dovršil 72. leto in je bil bolan na težki arteriosklerozi, je napovedal sam uro svoje smrti, trdeč, da bo umrl 3. januarja ob 4. uri popoldne. Mi seveda tega nismo verjeli in smo mu to misel skušali izbiti iz glave. On pa je trdovratno vztrajal pri svoji trditvi, češ da sta tudi njegov oče in stari oče oba umrli 3. januarja ob 4. uri popoldne. V zadnjih dneh decembra 1928 se je zdravstveno stanje očeta zelo poslabšalo.

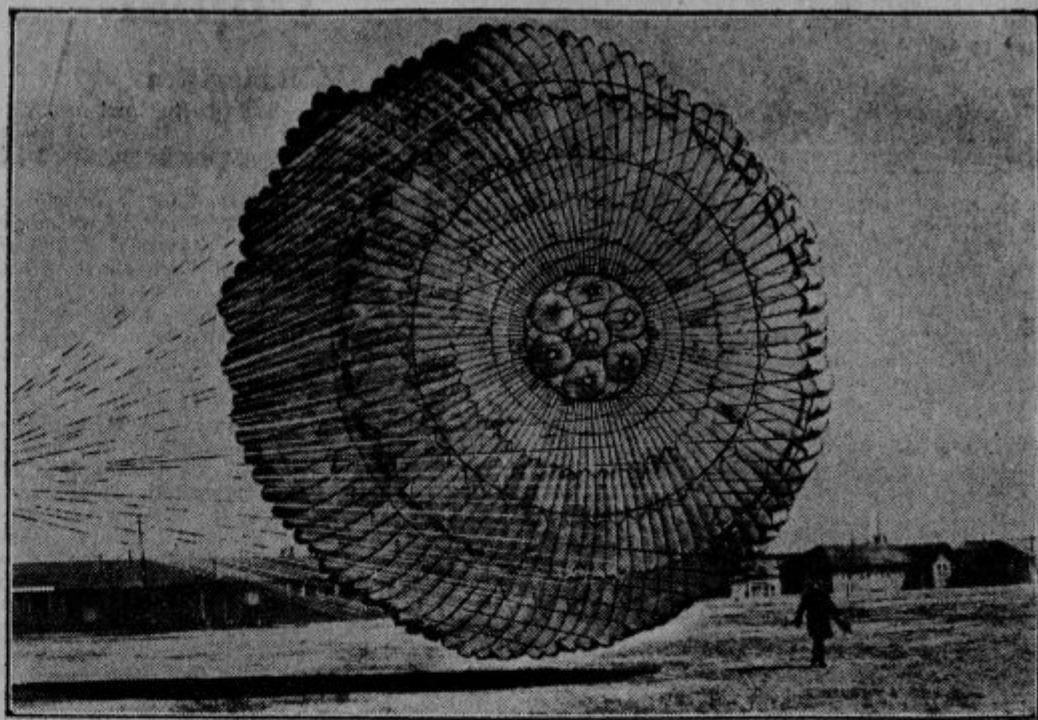
V spomin Amundsena, znamenitega polarnega raziskovalca, ki se je ponesrečil, ko je šel na pomoč italijanskemu pustolovcu Nobilu, so postavili v rojstnem mestu v Sarpsborgu na Norveškem spomenik.

Datum 3. januarja in uro smrti je bil že pred tremi meseci zapisal na prvo stran svojega hebrejskega molitvenika. 2. januarja 1929 je oče prosil, naj mu prinesejo v sobo staro uro s kukavico, ki jo je bil podedoval od očeta, in jo obesijo postelji nasproti. Prišel je 3. januar. Dasi slejkoprej nismo verjeli v očetovo napoved, smo se vendar že opoldne zbrali vsi okoli njegove postelje. Ponovil je, da bo ob 4. uri umrl. Ko je ura odbila 2, je dejal, da ima živeti še 2 uri. Može je bil sicer težko bolan, toda prav nič bolj kot prej. Zdravnik, ki je bil tudi v naši sredi, je dvajset minut pred 4. uro poslušal bolnikovo srce in žilo in dejal, da nič ne kaže na kako katastrofo. Nekako 10 minut pred četrto uro je obraz očeta, ki je dosedaj čisto mirno ležal, prebledel, kukavica pa je štirikrat zakukala. Ko je zdravnik nekaj minut na to položil zopet uho na srce in prijel za žilo, je konstatiral, da je oče mrtev! Ne dolgo za tem je moj 16letni brat konstatiral, da se je ura sploh ustavila in sicer točno 1 minuto po štirih, dasi je bila zjutraj pravilno navita. Mi smo jo zopet navili, pa nikakor ni hotela več iti. Ko smo jo par dni potem nesli k urarju, je ta potem, ko jo je pregledal, izjavil, da je ni mogoče več popraviti. Mehanizem je bil čisto izrabljen.

Znameniti talismani

Nedavno so na neki dražbi v Newyorku prodali nekemu juvelirju prekrasen smaragdov prstan. Ta prstan je iz bivšega carskega zaklaga in ga je nosila rajna carica Aleksandra kot talisman, ki naj bi jo varoval nesreče. Kakor vemo, pa je rajnica zelo nesrečno končala. Juvelir je plačal za prstan 4000 dolarjev.

Sploh so vladarji zelo praznoverni. Napoleon I. je nosil prstan, ki ga je bil za časa svojega vojnega pohoda v Egiptu snel s prsta neki kraljevski mumiji. V kamen je bil urezan skarabej, znani sveti hrošč Egipčanov. Na nekem dvornem plesu v Parizu ga je, ko

Ogromna padala so pričeli izdelovati v Ameriki. Padala imajo premer 28 m in so tako močna, da lahko vzdržijo zrakoplov v slučaju, če odpove motor ali se zgodi kak druga nesreča.

je bil že cesar, v kavalirskem navdušenju podaril ženi avstrijskega poslanika, kneza Schwarzenberga. Praznoverni ljudje, ki so za to znali, so po Napoleonovemu padcu seveda rekli, da je tega kriv talisman, ki ga je cesar lahkomisljeno dal proč. Ta prstan se baje še danes nahaja v posesti Schwarzenbergov.

Angleški kralj Edvard VII. je nosil za-pestnico, ki jo je bil dobil od nesrečnega cesarja Maksimilijana mehiškega.

Bivši nemški cesar Viljem II. nosi v mali zlati kapsuli vedno s seboj košček koprene, katerega mu je na neki spiritistični seji izročil medij kot dar iz »kraljestva duhov«.

Senzacionalna odkritja

»D. Mail« poroča, da objavlja egiptski list »Al Mokattan« senzacionalno vest o odkritju mumije najljubše soproge kralja Salomona v Jeruzalemu. Ta soproga je bila Egipčanka in

Bacili in bakterije nujno potrebni

Francoski biolog Jean Kianicine je na podlagi 30letnih poizkusov, kojih rezultate sedaj objavlja, dokazal, da so razne vrste mali organizmi, od katerih mnogi povzročajo vsake vrste bolezni, in ki jih vdihavamo ali s hrano sprejemamo vase, za naše telo neobhodno potrebni. Vse živali, ki jih je Kianicine gojil v zraku, prostem vsakršnih mikrobov, ter jih hranil s hrano, očiščeno vsakih mikrobov, so v kratkem času pomrle. Vzrok smrti je upadek gorenja beljakovine. Mikrobi tedaj povzročajo ali vsaj bistveno pospešujejo gorenje beljakovine, kar je za življenje neobhodno potrebno. Kako pa to nalogo izvršujejo? Kianicine si razlaga to takole: Mikrobi vderejo v telo recimo skozi rano. Bela krvna telesa te mikrobe doslovno požrejo, povzijejo. Toliko smo vedeli dozdaj. Toda iz povzvitih mikrobov proizvajajo bela krvna telesa oksidujoče fermente, kateri povzročajo gorenje beljakovine. Če pa beljakovine ne zgorijo, je proces presnavljanja bistveno moten in nastopi smrt. Po domače povedano: hrana se brez pomoči mikrobov ne more prebaviti. To je Kianicine dokazal tudi na kokoših.

Najvišji fašistovski svet

Na predlog Mussolinija je kralj potrdil več fašistovskih ministrov in voditeljev za dosmrtno člane velikega fašistovskega sveta, ter 28 poslancev in predsednikov velike industrije in strokovnih zvez, dalje predsednika italijanske akademije Tittonia, predsednika fašistovskega izobraževalnega instituta Alfierija za člane velikega fašistovskega sveta za dobo njihovega uradovanja. Med dosmrtnimi člani se nahajajo tudi prosvetni minister Beluzzo, minister za javna dela Giuratti, državni podtajnik Grandi in pravosodni minister Rocco. Kot stalen član je bil imenovan tudi bivši tajnik stranke Farinacci. Okoli 20 poslancev sedaj razpuščenega parlamenta in odličnih zastopnikov literature, umetnosti, znanosti in industrije je bilo imenovanih za senatorje. Kakor pri zadnjih volitvah, je tudi sedaj Arnaldo Mussolini, brat Duceja, odklonil kandidacijo v korporacijski parlament, ki mu jo je ponudilo časnikiarsko združenje.

Ostri sklepi bavarskih kmetov

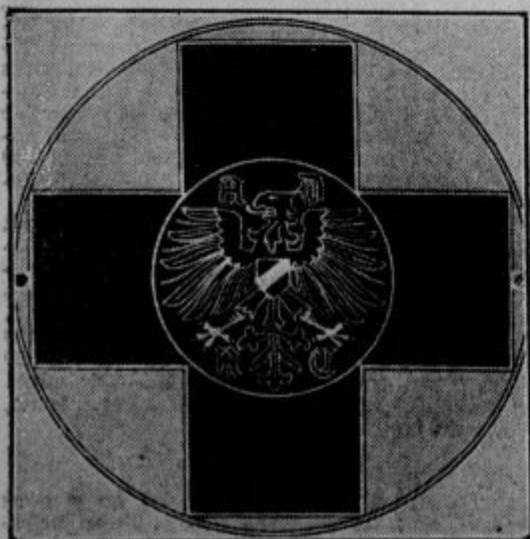
Na zasedanju bavarske kmetijske zbornice so člani sklenili izredno ostre mere. Če vlada ne bi do prihodnje letine sprejela njihovih zahtev, bodo — tako se pravi v sprejeti resoluciji — bavarski kmetje ustavili vsak dovoz svojih pridelkov v mesta. Zadruga, trgovine in podjetja, ki bi prodajala inozemske pridelke, bodo strogo bojkotirali in če še to ne bi pomagalo, grozijo z vstavitvijo plačevanja davkov.

Beda javnih delavcev

Da se ublaži beda duševnih delavcev, je mestni magistrat v Budimpešti sklenil, zbrati statistične podatke, pri katerem delu bi bilo zaposlenih pet mesecev po 600 brezposelnih delavcev s plačo po 80 pengöjev. Za to delo se je dosedaj prijavilo 8000 brezposelnih kulturnih delavcev.

»Marija — naš gost je postavil čevlje pred vrata spalne sobe, Vi se jih pa niti pritaknili niste!«
»Milostiva, mene so starši vedno učili, da se nikdar ne smem niti pritakniti tujih stvari!«

Znak za avtomobile zdravnikov. V Nemčiji so vpeljali za avtomobile zdravnikov poseben znak: rdeči križ na modrem polju z orlom. Ti avtomobili bodo imeli posebne ugodnosti v prometu, zato pa morajo zdravniki takoj pomagati pri vsaki nesreči na ulici.

Za duha in srce

Gundolfov Shakespeare

Sloviti heidelberški literarni zgodovinar in oči sodrug pesnika Stefana Georgeja Friedrich Gundolf je objavil spet novo veliko delo (Shakespeare. Sein Wesen und Werke. 2 zvezka, str. 468 in 456, Bondi, Berlin), ki se enako vredno uvršča v vrsto njegovih znamenitih spisov.

Gundolf je že pred desetimi leti napisal knjigo, kjer raziskuje vplive Shakespeara na nemške klasike, nato je priredil sam nov prevod vseh Sh-jevih del, sedaj pa skuša podati celotno sliko o Shakespearu človeku-umetniku.

Gundolf se svojemu predmetu ne približuje samo znanstveno-teoretično kot n. pr. Sidney Lee, ki ga zanimajo zgolj biografsko-zgodovinske zagotovitve, tudi ne zgolj umetniško kakor Frank Harris, ki mu gre le za osebnost in človeške strani v Sh-jevih delih. Gundolf je umetnik in znanstvenik obenem, njemu niso dela le izpovedi ali mrtva snov, dela sama so neposreden izraz in dokaz umetniške osebnosti. Zato ne razlaga Sh-ja iz njegove dobe, temveč njegovo dobo iz njegovega dela. Dokazuje, da je njegova osebnost prešla popolnoma v njegovo delo; osebnost ne visi nad umetnino, a tudi ni skrita za njo, temveč v njej se izraža. Iz del se da razbrati razvojna črta pesnika.

Najprej se povzpne do humorističnega mojstrstva, oddod preide v vedno vseobsežnejše obvladovanje motivov človeške drame. Zgodnje historije, tragedije in komedije ne prikazujejo samo sveta, polnega revščine in usode, temveč tudi svet veselja, časti, dejanj in dela. V Hamletu, Macbethu, Learu, Timonu pa prihaja na dan že drug življenjski temelj: v temnih barvah zažarevajo motivi gnusa, groze in zasmeha, — ves svet in vse presojanje življenja sta pobarvana po njih, pred našimi očmi razpadejo vse svetle strani in od prvotnega kozmosa ne ostane nič. Končno se reši Sh, iz tega svojega enostranskega sovražstva do človeka, povrne se zopet k pravici; ali je to beg pred istinito in resignacija, ali pa je spoznanje trajnih vrednot in boljše pri povratku k resnici, — o tem ne moremo odločiti.

Gundolf je neprekosljiv v podajanju svoje snovi, njegova duhovita, globoko premišljena izvajanja zadenejo v jedro stvari, razlaganje posameznih dram in njihove življenjske vsebine je do zglede nedoseženo, dikcija je vznešena in nazorna. O. Walzei piše obširno o delu v prilogi »Kölische Volkszeitung« z dne 10. t. m. Nikakor ne pozabi na kritiko in odkriti pokaže na nekatere bistvene pogoške Gundolfove koncepte, — zlasti se ne strinja z Gundolfovim zavračanjem raziskovanja stilnih momentov. V enem pa priznava Gundolfu veličino: v podajanju človeških elementov Shakespearijevih dram. Najtrajnejšo vrednost v Gundolfovem delu ima analiza oseb Shakespeara. Kolikor je že doslej bilo pisanega o Hamletu, ni bilo še ni oseb drama tako točno razporedila. Kjerkoli se G. loti vprašanja, ga prikaže v novi luči in smiselni zvezi. O osnovah Shakespearijevega jezika, njegovi možnosti in čudoviti intenzivnosti, je bilo doslej še malo ali nič povedanega. Zato opozarjamo na to odlično delo našo javnost. X.

Koncert Orkestralnega društva

V ponedeljek 21. t. m. je bil v Filharmoniji koncert Orkestralnega društva, pomnoženega s konservatoristi in godbeniki Dravske divizijske oblasti. Koncert je dirigiral prof. Škerjanec.

Koncert ni bil kdovekak obiskan. Ali je temu vzrok apatija za umetnost ali danes splošno razširjeno klikarstvo s svojimi bojkoti itd., je težko reči. Bati se je, da kmalu ne bo več koncertov, če se vedno podzemeljsko rovanje muzikantov med seboj ne neha. Orkestralno društvo zaenkrat nadomestja filharmonijo in dela iz poštvalnosti, zato ni zaslužilo omalovaževanja.

Program res ni bil za moderni čut zelo zanimiv, toda imel je svoje kvalitete in je vpletel zlasti radi Lajovčevega najnovejšega simfoničnega produkta. Schubertovemu jubileju se je društvo oddolžilo z dvema ljubkima menuetoma prozornih oblik in svežega sentimenta. Podana sta bila pa nekoliko hladno. Schreckerjev Intermezzo se ne kaže poznejšega drznega harmoničnega novotarja Schreckerja, je pa zlasti v srednjem delu kipeč od čustvenega vznemaj, stavek pa, ki simetrično oklepa srednje zrno, je mogel po svoji čisti liniji še danes imponirati. Lajovčev Caprice je predlanskem izva-

jala že Češka Filharmonija. Je nekaj prostostejši scherzo, ki obdeluje ritmičen petstetrinski motiv in z njim kontrastirajoči, včasih pevno melodični ostali motivni material. Lajovic je v tem kosu znova dokazal svojo odlično invencijo, ritmično, zlasti pa harmonično in koloristično iznajdljivost. Znal je izvesti velikemu orkestru komaj slutene barvne učinke z zanimivimi kombinacijami instrumentov. Stalna menjava instrumentov, ki nosijo glavni motiv, spominja v tej skokovitosti in rafiniranosti nekaj na Straussa, v ostalem je delo notranje blizu češki ritmični romantiki, s čimer ne mislim na kaj več kakor na prispodobno. Prav vsako mesto Caprice pa tudi noče zveneti. Vsebinski gre ali za čisto glasbo in zgolj kolorizem, včasih pa tudi za humor in je zraven nekaj fantovsko prejerne objestnosti, skoro favnovstva. S tem delom je Lajovic po Psalmu dosegel višek impresionizma in se deloma naglavlil v naslednjo etapo moderne, v čistemuzikalično smer, ki deloma že negira čustveno romantiko in je ne kak prehod k moderni. Delo je bilo navdušeno sprejeto. Zal, da je bilo po prvotnem močnem konceptu nemara intelektualistično redigirano, kakršnega vti se ob zadnjih L delih ne morem iznebiti. Zal, je bila tudi izvedba dela malo surova in sploh tudi dvoranica ne prenese velikega orkestra. Dobro je bilo to, da so bila godala zelo močno zasadena.

Borodinova simfonija je izvrstno delo ruske pozne romantike, ki že posega v impresionizem. Markantna temata in jaki kontrasti grade stavke, drzna vzhodnjaška ritmika se druži s harmonično iznajdljivostjo, vsebinski je delo polno močnatih občutij in strastne udarnosti in zamaha.

Bodimo društvu hvaležni za koncert, ki nam ga je v tej koncertni suši podalo iz idealizma. Naj bi se ne razšlo in nas seznanjalo tudi z moderno. Dirigent se je resno zavzel za dela. Čeprav ni vedno dosegel čustvene topline, pa je vsaj v grobem stvari skušal dobro podati, da bi si bil človek želel tupatam dosti več fines. V.

Jugoslovan nagrajen od Francoske Akademije. Francoska Akademija je podelila nagrado Paula Flata za leto 1928. jugoslovanskemu učenjaku dr. Arnatoviču, profesorju na visoki šoli orijentalističnih jezikov v Parizu za študijo o znamenitem francoskem dramatik 19. stoletja Henryju Becque-u. Becque je, stoječ pod vplivom velikega Balzaca, uvel v francosko dramo realizem, teme iz meščanskega in delavskega življenja ter socialne probleme. Kritika njegovega časa ga je zato hudo napadala in je imel do smrti borbe tako z njo kakor s publiko in gledališkimi ravnatelji. Arnatovičeva študija obsega tri zvezke s preko 1500 stranmi.

DROBIZ.

Hrvatski Glasbeni zavod je dal te dni zanimiv društveni koncert moderne italijanske simfonične glasbe Ottavina Respighija in Alfreda Casellija. — Umberto Urbani je prevzel Borislava Stankoviča »Nečisto krič« (Sangue impuro). — V Sofiji so začeli izdajati prvo bolgarsko filozofsko revijo »Filozofski pregledi« pod uredništvom prof. Mihaleva.

Sport

DRŽAVNO PRVENSTVO V SMUČANJU NA POHORJU.

v nedeljo, 7. februarja.

Za udeležence nedeljske tekme za državno prvenstvo, ki bo največja in najzanimivejša letošnja zimsko-sportna prireditev, navajamo sledeča navodila:

Koča na Klopnem vrhu je rezervirana tekmovalcem in funkcionarjem. Ostali smučarji je lahko poslužijo: Smolnik 10 postelj in 20 zaslinih ležišč; Perganez 2 postelji po dva, dve po 1 ležišč, 15 zaslinih ležišč; Cinzat 15 zaslinih ležišč; Ruška koča 60 postelj in 40 zaslinih ležišč; Mariborska koča 50 postelj in 50 zaslinih ležišč.

Dostop je iz Fale: na Cinzat pol ure, Klopni vrh dve in pol uri, Perganez dve uri, Klopni vrh eno uro.

Dostop iz Ruš: Smolnik dve uri, Klopni vrh ena in pol uro, Ruška koča tri ure.

Dostop iz Hoč: Mariborska koča tri ure, Ruška koča še tri četiri ure. Ruška koča-Klopni vrh tri ure.

Povratek je določen za vse s Klopnega vrha na Falo, tako da pridejo v Maribor ob 18.40, od tam odhod v Grajsko klet, kjer je objava rezultatov, proglasitev državnega prvenstva in razdelitev nagrad ter zabavni večer.

Smuka na Pohorju je zelo ugodna ter za vse udeležence najprejši izlet. Svetujemo, da se priprave udeleženci dr. Orožnu, Prva hrv. štedionica v Mariboru, kjer si lahko zagotovijo prenočišče in po želji vodnika.

SPORTNE DROBTINE.

Doslej je bil v zadnjem času vedno Cochet pred Borotro; danes pa beremo, da je Borotra v Bruslju premagal, pač po najhujšem boju. Morda Cochet ni bil v formi. Gotovo je pa, da njega samozavestni ton o njegovih in Koželuhovih zmagovalnih ni bil prav na mestu. Karla smatrajo po zadnjem njegovem uspehu splošno vsi za najboljšega igravca med vsemi, pa naj bodo to amaterji ali profesionalci!

Senzacija je vzbudila tudi nogometna zmaga TFC nad prako Spario 3:2; bilo je to v borbi za zlati pokal Prage. V istem razmerju je berlinska Borussia premagala moštvo mesta Hamburg.

Seštili so točke Thunbergove in Ballangrund-dove; vemo, da sta v Davosu vsak dvakrat zmagala. V skupnem rezultatu je Ballangrund za malenkost boljši in je dobil zato naslov evropskega prvaka v hitrostnem drsanju. Thunberg starta danes in jutri na Dunaju, in je ves zimskosportni Dunaj zato na nogah. — Evropski prvak v umetnem drsanju je Schäfer, prvakinja pa Melita Brunner.

Na Semmeringu so sankali. Prvo mesto sta dobila G. Pfeifferl in gna. Embacher, na dvosedeh sanelah pa brata Feist. Šlo je za prvenstvo Evrope, kot smo to že naznanili.

Nurmi je v Ameriki že nastopil, proti neravnemu posebnim konkurenci. Šlo je na 3000 in je Nurmi zmagal, kakor je hotel. Porabil je 8:43.4.

Češki Amerikanec Kofac je dosegel v hrbtnem plavanju na 100 y izborno čas 1:06.

Dempseyu hoče tako ameriška kot mednarodna bokerska zveza zopet prisoditi naslov svetovnega prvaka. Tunney je izven računa, drugi pa Dempsey prav nič ne dosega.

Radio

O KNJIZNI URI.

Reklo se je že, da bo radio delal konkurenco knjigi. Pa ni res. Baš radio lahko vrši najmočnejšo propagando za dobro knjigo. Marsikje so že upejali knjižne ure. Bero se odlomki iz najnovejših knjig, ki so najzanimivejši, pove se kaj o avtorju in se posebej opozori na vrline del. Baš danes, ko poplavlja Slovenijo knjižni šund, bi bila močno na mestu taka propaganda dobre knjige — tudi po radiu. Izhajajo take knjige in z bežnimi ocenami v dnevnem časopisu, ki se zavzre, grede mimo širšega in najsiršega kroga občinstva, ne da bi kaj vedelo o njih, kje le, da bi jih podrobneje poznal. Seveda je treba poznavanja pri izbiranju takih del in odlomkov, ki naj pridejo pred mikrofoni, je pa to delo, ki je neprecenljivega kulturnega pomena, pri čemer bo tudi vsako založništvo rado prispevalo svoj delež.

»FINSKI« VECER IN...

17. decembra minulega leta so se domala vse evropske postaje domotile, da posvetijo kako uro pažnje kulturnemu pomenu določene dežele, to pot Finske...

Do konca svetovne vojne Finci niso poznali svobode, pa tudi ne lastne kulture. Do 1809 so bili pod švedsko, od tega leta dalje pa pod rusko nadoblastjo. O literaturi do pred 50 leti ni bilo ne duha ne sluha. Imeli so edino Bib'ijo, a v prvi polovici prošlega stoletja so dobili zbirko svojih narodnih pesmi, »Kalevala« in »Kanteletar«. V osemdestih letih se šele oglašajo pisatelji Juani Aho, učene švedske literature, a drug mu Järnefelt se nasloni na Ruse. Novoromantik je Linnenkoski. Razen s sportom so stopili v svet Finci s svojo muziko, ki je izključno novejšega datuma. Prvi med komponisti je Kajanus, za njim Sibelius. V dobi po svetovni vojni se je kulturno življenje Fincev, ki so poreklu Madžari, a so nanje močno vplivali Švedi, silno razmahnilo.

Danes jih svet pozna in prireja celo finske večere po radiu...

Zakaj lepo to? Zato, ker prihaja človeku na misel, kako lepo bi bilo, ko bi se kdaj priredil na tak način še kak slovenski večer... Kakor da je predzrna taka misel. Kaj pravite, kje nam vendar manjka?

Programi Radio-Ljubljana:

Sreda, 23. jan.: Radi značenja strojev program izostane.

Četrtek, 24. jan.: Radi značenja strojev program izostane.

Drugi programi:

Sreda, 23. januarja.

Zagreb: 17. Vika Podgorška žita pravilice. — 17.30 Ljudski koncert. — 20.35 Italijanska komorna glasba. — 22. Laska glasba. — Praga: 12.15 Konj pri delu, predavanje. — 16.20 Za deca — 17.30 Srbo-hrvatičina — Laska glasba — 19.45 Recitacije — 21.40 Večerni koncert. — Stuttgart: 15. Otroški program — 16.35 Popoldanski koncert — 18.45 Poltopisi — 20. Mekan večer — 21. Klavir. — Toulouse: 13.45 Koncert — 21.30 Recitacije — 21.48 Havajska kitara — 23. Fokstrofi. — Bern: 16. Popoldanski koncert. — 19. Literarno predavanje — 20. Komorna glasba — 21. Orkester. — Katovice: 16. Reprodicirana glasba — 17.25 Poljsčina — 17.55 Prenos iz Varšave — 20.30 Večer angleške glasbe — 22.30 Plesna glasba. — Berlin: 15.30 Za dame — 16.30 Mladinski program — 20. Veseli večer — 21. Orkester — 21.30 Plesna glasba. — Dunaj: 11. Kvarter Silving — 16. Popoldanski koncert — 17.45 Glasba. — Budapest: 9.15 Popoldanski koncert — 17.35 Koncert opernega orkestra — 20.10 Koncert poštinih uradnikov — 21.45 Ciganska godba. — Varšava: 15.50 Reprodicirana glasba. — 17.55 Ljudski koncert — 20.30 Komorna glasba — 22.30 Laska glasba.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Začetek ob 20.

Sreda 23. jan.: »DOBRI VOJAK ŠVEJK«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. Četrtek 24. jan.: Ob 15: »MODRI OSLIČEK MIŠKO«. Otroška predstava pri znižanih cenah. Izven.

Petek, 25. jan.: Zaprto.

Sobota, 26. jan.: VOLTONE. Red D. Nedelja, 27. jan.: Ob 15: KROG S KREDO. Ljudska predstava po zniž. cenah. Izven. — Ob 20: KUKULL. Ljudska predstava pri zniž. cenah. Izven.

Ponedeljek, 28. jan.: HERMAN CELJSKI. Red A.

OPERA:

Začetek ob pol 20.

Sreda, 23. jan.: PRI TREH MLADENKAH. Red C. Četrtek, 24. jan.: Zaprto.

Mariborsko gledališče

Sreda, 23. januarja ob 20 uri: »Učiteljica«. Ab. B. Prvič.

Četrtek, 24. januarja ob 20. uri: »Divja raca«. Ab. C. Kuponi.

Sprememba opernega repertoarja. Vseled obojlosti nekaterih opernih solistov je nujno potrebna sprememba opernega repertoarja in se poje danes v sredo 23. večer mesto napovedane opere »Jonny svirac« za abonente reda A opera »Pri treh mladenkah« za abonente reda C Abonenti reda A naj to oprostijo in upamo, da dobe svojo predstavo v petek.

Prireditve in društvene vesti

Cajkana francosko-slovenskega kluba se ne bo vršila v klubovih prostorih v Narodnem domu, temveč v zgornjih prostorih kavarne Emona danes ob 9 zvečer.

Občni zbor Slovenskega ribarskega društva v Ljubljani bo v torek, dne 29. januarja 1929 v posebni sobi Ljubljanskega dvora.

Pevski zbor Glasbene Matice. V četrtek, 24. t. m. ob osmih zvečer skupna pevska vaja in sestanek mešanega zbora. Važno, pridite vsi! Odbor.

Občni zbor Probuje z običajnim sporedom se bo vršil 26. januarja 1929 v salonu pri Mraku ob 20. — Odbor.

Orel

ORLIŠKIM KROZKOM.

Po novem zakonu o društvih mora vsako društvo prijaviti politični oblasti vse sestanke tri dni naprej. Za našo organizacijo velja sledeče: Vsak orliški krožek mora prijaviti nameravani sestanek, odborovo sejo, občni zbor, srenjski svet, krožkovne tekme (televadnih ura ni treba naznaniti) tri dni prej politični oblasti. V napovedi je treba navesti dan, uro, kraj in dnevni red. Napoved je kolekta prosta. Za krožke, ki imajo odborovo sejo in sestanke redno vsak teden ob isti uri, zadostuje, da napovedo enkrat in tej napovedi dodajo, da se vrše vsak teden ob istem času.

DIŠAVE SLON

Sir Arthur Conan Doyle:

Izgubljeni svet

Roman.

»Kaj je bilo to?« sem zašepetal.

»Jutri zjutraj zvemo,« je rekel lord John, »bilo pa je blizu nas« menda v daljavi one jase.

»Imeli smo izjemno priliko poslušati prazgodovinsko tragedijo, katerokoli dramo izmed teh, ki so se dogajale v ločju ob mlakužah jurske dobe, če je razkosal v močvirju večji zmaj manjšega,« je rekel Challenger bolj svečano, kakor smo sicer bili pri njem vajeni. »Kaka sreča je za človeka, da je prišel šele pozneje na vrsto v zgodovini stvarstva. Starožitne dobe so poznale moči, katerim ne bi bilo kos nobeno njegovo junaštvo in nobeni umetni pripomočki. Kaj bi naj opravil s svojo zanko, kopjem ali puščico zoper take nestvore, ki so nastopili nocoj? Še s sodobno puško bi bilo težko pošasti priti do živega.«

»Kako bi rad po njej pomiril, draga prijateljica!« je rekel lord John in nežno pobožal svojo ekspresno puško. »Vsekakor bi imela slična živina pri spopadu prav dobre izgleda na uspeh.«

Summerlee je dvignil roko.

»Pst!« je zašepetal. »Menda nekaj slišim!«

Sredi globoke tišine se je nenadno razleglo zamolklo, enakomerno peketanje. To je bil korak neke zverine — pravilni udarci mehkih, a težkih šap, ki so se previdno spuščale na tla. Oblazila je počasi naše taborišče in se ustavila blizu vhoda. Začul sem odtod v enakomernih presledkih sikajoč, pridušen glas — to je bila sapa nepoznanega stvora. Zdaj nas je deil samo šibki plot od ponočne pošasti. Vsak od nas je zagrabil puško, in lord John je potegnil večico iz plota, da napravi lino.

»Pri svetem Jurju!« je zašepetal. »Menda ga vidim!«

Sklonil sem se in mu pogledal čez pleče skozi luknjico. Res, tudi jaz sem ga videl. V temni senci drevesa sem razločil še bolj temno senco, nerazločno, črno, nejasno in sključeno, preteče divjo, mogočno postavlo. Ni bila večja od konja, toda megleni obrisi so kazali izredno spretnost pa moč. Tudi sikajoče dihanje, ki je spominjalo na enakomerno, močno sopihanje parnega stroja, je govorilo o orjaškem telesu. V trenutku, ko se je zverina premaknila, se mi je zazdelo, da so zablistale zelenkaste, pošastne oči. Težko šumenje je menda kazalo, da polagoma lazi naprej.

»Mislim, da se pripravlja za skok!« sem rekel in napel petelina svoje puške.

»Ne streljajte! Ne streljajte!« je zašepetal lord John. »Puškin strel se bo slišal več milij daleč sredi te nočne tišine. Čakajte z njim do zadnjega.«

»Če le skoči čez plot, smo izgubljeni,« je rekel Summerlee, in njegov hreščeci glas je nenadoma izbruhnil v nervozen smeh.

»Ne sme skočiti čez plot,« je zaklical lord John, »a čakajte vendar s streljanjem do zadnjega. Morebiti še lahko drugače pridem golazni do živega. Vsekakor bom poizkusil.«

To, kar je sledilo tem besedam, je bilo dokaz brezprimernega poguma. Stopil je k ognju, pobral gorečo vejo in kakor blisk planil skozi luknjo, ki jo je bil pripravil v ograji. Nepoznano strašilo se mu je bližalo z grozovitim rjojenjem. Lord John se ni nič obotavljal, temveč mu skočil lahko in prožno naproti ter na svo moč oplazil z gorečo vejo zverino po gobcu. V tem trenutku sem bežno zagledal pošastno, orjaški žubi slično krinko z bradavičasto gobavo kožo in odprtim žrelom, po katerem je curljala sveža kri. Takoj po tem se je razleglo prasketanje po podmladku in naš strašni obiskovalec je izginil.

»Mislim, da mu ne bo plamen všeč,« je rekel lord John smehljaje se, ko se je povrnil in zalučil svojo baklo na grmado.

»Kaj takega ne bi smeli tvegati!« smo mu vsi zaklicali.

»Če pa ni bilo mogoče ničesar drugega storiti! Če bi prišel čez plot, bi morali streljati, pa bi lahko zadeli drug drugega. Če pa bi streljali skozi ograjo in ga tudi ranili, v trenutku bi bil tukaj, pa ni treba govoriti, da bi tudi slabo končali. Mislim, da smo se ga na ta način še najboljšo odkrili. Kaj pa je to bilo, kaj?«

Naša učenjaka sta nekoliko v zadregi pogledala drug drugega.

»Jaz ne morem natančno opredeliti, te živali,« je rekel Summerlee in si ob ognju prižgal čedro.

»Če nočete govoriti kar na slepo srečo, kajete samo pristno znanstveno opreznost,« je pretirano prizanesljivo rekel Challenger. »Tudi jaz lahko samo v splošnem povem, da smo imeli morebiti po vsej priliki nocoj opraviti s katerokoli vrsto roparskega dinozavra. Imel sem že priložnost izraziti domnevo, da najbrž bivajo na planoti tudi zastopniki te družine.«

»Vpoštevati moramo,« je pripomnil Summerlee, »da lahko srečamo tukaj tudi prazgodovinske živali, o katerih ničesar nismo vedeli poprej. Prehitevali bi dogodke, če bi mislili, da poznamo ime slehernega stvora, ki ga lahko srečamo tukaj.«

»Tako je. Približna opredelitev je seveda vse, s čimer se moremo zadovoljiti. Jutri zjutraj nam bodo morebiti pomagali nadaljnji podatki k natančni ugotovitvi. Zdaj pa lahko samo nadaljujemo pretrgano spanje!«

»A eden mora ostati na straži!« je rekel odločno lord John. »V tej deželi se ne smemo preveč zanašati na srečo. Od zdaj naprej se bomo menjali, vsi po vrsti, vsak dve uri.«

»Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 24. zvezek: A. Maribor, HANKA. Ljudsko-slovenske povesti. Din 22. vez. Din 30. — 25. zvezek: Haggard, H. CESARJA MONTESUMME. Din 22. vez. Din 32. — 26. zvezek: Lorenzini, STORZEK IN NIEGOVO BURKASTO ŽIVLJENJE. Din 14. vez. Din 22. — 27. zvezek: Pregel, OTROCI SOLNCA. Din 24. vez. Din 32. — 28. zvezek: Haggard, KLEOPATRA. Din 28.

Službodobne

Prekajevalca
dobrega in treznega me-
sarskega pomočnika, iz-
delovalca raznih klobas,
iščem. Ponudbe pod št.
»720« na upravo »Slov.«

Vzgojiteljica
se sprejme k 6 letnemu
fantu. Zahteve: slovenski
in nemški. Ponudbe z
navedbo dosedanj. služ-
bovanja z zahtevo plače
pri celi oskrbi na poštni
predal Kranj 25.

Kotlarje
za izdelavo rezervarjev
in popravilo parnih kotlov
iščem za takoj. Stalna
služba. Pismene ponudbe
z navedbo dosedanjega
službovanja je nasloviti
pod značko »Kotlar« na
Aloma Company, anon-
na družba, Ljubljana —
Aleksandrova 2.

Učenca
išče mizarski mojster. —
Pojasnila daje Kopriva,
Aleksandrova 14, Ljublj.

Dekle
pridno in zanesljivo, va-
jeno kuhe in vseh gospo-
dinskih del, se sprejme
takoj. Plača po dogovo-
ru. Naslov v podružnici
»Slovenca« v Celju.

Učenka
zdrava in močna, iz po-
štene kmetijske hiše, se
sprejme v večjo trgovino
z mešanim blagom na de-
želi. — Ponudbe na: Jos.
Rudman, trgovina, Krška
vas — Brežice.

Trafikantinjo
pošteno in vestno, katera
zna tudi naročevati —
sprejme takoj večja tr-
govina v mestu na Go-
renjskem. Ponudbe spre-
jema uprava »Slovenca«
pod šifro »Trafikantinja«
št. 683.

Knjigovodja
mlad, agilen, z dobrimi
referencami — vojašine
prost, se sprejme takoj
in pod ugodnimi pogoji;
tozadevne ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
šifro »Verziran knjigo-
vodja« št. 684.

Mizarskega
pomočnika
sprejme Andlovic, Sodar-
ska steza 2, Ljubljana.

Službe iščejo

Kot ekonom
na kako veleposredstvo ali
graščino želi priti 27 let-
ni primorski Slovenec,
točasno gospodarski ad-
junkt na Češkem. Deluje
že nad 3 leta na pose-
stvih s 50—90 ha orne
zemlje ter je verziran v
vseh panogah poljedel-
stva: žito, hmelj, sladk.
pesa, krompir. Obvlada
naimodern. gospodarsko
knjigovodstvo, amer. in
enostavno. — Ponudbe
sprejema uprava »Slo-
venca« pod »Ekonom«
št. 539.

Izurjena šivilja
gre šivat na dom. Naslov
pustiti v upravi »Sloven-
ca« pod značko »Delo
takoj«.

Kupimo

Hlude
bukove in hrastove (hra-
stove že od 20 cm na-
prej), kupuje parna žaga
V. Scagnetti, Ljubljana.

Pletilni stroj
Flachmaschine
Dobro ohranjen pletilni
stroj (Flachmaschine —
rechts-rechts 10, 11 und
12 Teilung), se takoj ku-
pi. — Ponudbe na poštni
predal 133, Ljubljana.

Prodamo

Pet mladih piščkov
lepih, volčje pasme, na-
prodaj. — Brdo 18, nad
Vičem.

Amerikan harmonij
pravi, iz Kanade, napro-
daj. Ogleda se ga: Tabor
6, pritr., levo, Ljubljana.

Nova spalnica
se proda za 1600 Din. —
Poizve se v upravi »Slo-
venca« pod št. 688.

Dražba
Dne 24. jan. ob 9 se vrši
v Ljubljani gl. kol. javna
dražba najdenih pred-
metov.

Denar

15.000 Din
za razširjenje trgovine
železne stroke iščem. —
Resnemu ponudniku je
dana prilika sodelovanja.
Ponudbe je poslati pod
»Fortuna 777« na upravo
»Slovenca«.

Radio

Radio-aparat
tricevni »Berliner« — s
Philips elektroničnimi —
prodaj za 900 Din. Brez
elektronk 600 Din. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 682.

Obrt

Poročne prstane
darila za neveste in že-
nine nudi F. Čuden, Pre-
šernova, Ljubljana.

Puhasto perje
kg 38 Din. Razpošiljam
po povzetju najmanj 5 kg
izkoristite priliko. do-
kter zaloga traja imam
tudi beli puh kg 300 Din
L. Brozovič, kem čistio-
na perja. Zagreb. Ilica 82

Matija Terlep
Ljubljana 7, Sv. Jerneja c.
priporoča svoje podjetje,
kovanje konj, vozov in
kolarstva.

A. Arhar in drug
Podjetje elektrotehničnih
naprav in popravil.
Ljubljana VII
Celovška cesta št. 80

izvršuje elektrarne, elek-
troinstalacije, telefone,
daljnovode itd. po naj-
nižjih cenah. — Postrežba
točna.

Podgane ubija **RATOL**
Polj. miši ubija **ARVICIN**
ščurke ubija **GAMADIN**
Stenice ubija **STENOL**
Bolhe ubija **PULEKSIN**

Dobivajo se povsod!
Biokemia, Zagreb, Hatzo-
va ulica 25. Tel. br. 59-69.

Oves in koruzo
kupite na cene pri tvrdi
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.
Veletrgovina z žitom

Drva

bukove in hrastove od-
padke od parketov do-
stavlja po nizki ceni na
dom parna žaga
V. SCAGNETTI
v Ljubljani, za
gorenjskim kolodvorom.

Vse vrste moko
iz najbolj. banaške pšenice
dobavlja po najnižjih ce-
nah Fran JUVAN, valjni
mlin, Sred. Gameljne, p.
Šent Vid nad Ljubljano.
Zahtevajte cenik. — So-
lidna postrežba.

Krušno moko

na najboljše vrste dobite
vedno svežo pri
A. & M. Zorman
Ljubljana, Stari trg 32.
Blago dostavimo tudi na
dom. — Prevzememo v
mlev tudi vsako množino
doma e ali banaške pse-
nice — pri manjših mno-
žinah jo takoj zamojamo
za moko in otrube.

Ajdova

moka
5 Din
garantirano pristna, od 25
kg naprej. Pošilja **Pavel**
Sedej, umetni mlin, Ja-
vornik, Gorenjsko.

Zahvala

Za vse ob smrti našega nepozabnega soproga, očeta, tasta

dr. Antona Schifferria

prejete izraze blagodejnega sočutja, za prekrasna cvetlična
darila, za mnogobrojno častno spremstvo k njegovemu zad-
njemu počitku in sploh vsem, ki so kakorkoli počastili njegov
zadnji spomin, izrekamo najtoplejšo zahvalo.

V Ribnici na Dol., dne 22. januarja 1929.

ŠTEFANIJA SCHIFFRER roj. RUDEŽ
in ostalo sorodstvo.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom,
prijateljem in znancem, da je naša preljubljena teta
in sestra, gospa

Franciška Košiček

roj. Gregorič

posestnica v Novem mestu

danes 22. t. m. ob 4 popoldne po kratki, mučni
bolezni, previdena s tolažili svete vere, v starosti
67 let, v Bogu vdano preminula.

Pogreb bo v četrtek, dne 24. t. m. ob 3 popol-
dne iz hiše žalosti na pokopališče v Šmihelu.

Novo mesto - Maribor, 22. januarja 1929.

Žalujoči ostali.

Vsaj dinar

za Slovensko Stražo

Tovarna lesnih izdelkov

išče poslovodjo

ki je povsem siguran v delu s stroji in v politiranju.
Pismene ponudbe z navedbo dosedanjega službo-
vanja in zahtevo plače pod »Verziran delavec«
na Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova c. 2.

Manufakturst

z večletno prakso,
prvovrsten
detajlist z samo
najboljšimi referen-
cami se sprejme v
veletrgovini

R. Stermecki, Celje

Oglejte si

najnovejša dvokolesa, motorje, šivalne
stroje. Otroški vozički novih modelov, mali avto-
mobili, pneumatika najceneje. Ceniki franko. Pro-
daja na obroke. »Triouna« **F. B. L.**, tovarna
dvokoles in otroških vozičkov. **L J U B L J A N A.**
Karlovska cesta št. 4.

Avtomobilisti!

Motociklisti!

Šofer in samovozač

Spisal inž. Josip Stofa. — Cena vezani knjigi Din 140—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Zahvala

Za vse izraze sožalja ob smrti našega nepozabnega

Niko Štempiharja

se toplo zahvaljuje

ŽALUJOČA RODBINA.

V Kranju, dne 22. januarja 1929.

Zahvala

Ob boleznih in smrti našega predragega, srčno ljubljenega
soproga in očeta, gospoda

Matko Röthl-a

sekretarja direkcije pošte in telegrafa v pokoju

izrekamo svojo toplo zahvalo vsem prijateljem in znancem, ki
so ga obiskali in spremili k zadnjemu počitku, izražajoč nam
s tem svoje sočutje.

Posebej pa se zahvaljujemo zastopniku direkcije pošte in
telegrafa, zastopniku glavne pošte in drugemu poštnemu urad-
ništvu; dalje zastopnikom ljubljanske mestne občine in mest-
nega stavbnega urada, kakor tudi ostalemu uradništvu raznih
uradov. Enako se iskreno zahvaljujemo za mnogobrojno izra-
ženo sožalje in vsem darovalcem prekrasnega cvetja.

ŽALUJOČI OSTALI

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob iz-
gubi našega ljubljanskega soproga, očeta, starega očeta, pradedu, tasta,
svaka in strica, preblagorodnega gospoda

Janeza Nep. Rögerja

meščana ljubljanskega, trgovca, posestnika itd. itd.

in za poklonjeno krasno cvetje in vence, se tem potom vsem prav
prisrčno zahvaljujemo.

Posebej nas veže dolžnost, zahvaliti se škofijskemu ordinariatu,
častiti duhovščini sv. Petra in stolne župnije, č. oo. jezuitom, osobito
č. g. priorju Kopatnu za tolažilne obiske med boleznijo in za pode-
litev zadnje popotnice, gg. članom centralnega sveta »Vincencijske
družbe«, stolni in sosednim konferencam »Vincencijske družbe«,
požrtvovalnim sestram usmiljenkam, vodstvu Marijanišča, dalje gosp.
županu dr. Pucu, zastopnikom mestne občine in mestnega magistrata,
zastopnikom raznih oblasti in korporacij, uradništvu zavarovalne
družbe »Sava« in Kranjske hranilnice, osebju tvrde I. C. Mayr in
Kunc & Co., ter končno vsem cenjenim prijateljem in znancem, ki
so blagodejno pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi
poslednji poti. — Vsem naša ponovna in topla zahvala!

V Ljubljani, dne 22. januarja 1929.

Globoko žalujoče rodbine
RÖGER - MEJAČ.

Nova žaga

na električni pogon, moderno urejena, z
vsemi potrebnimi stroji ter velikim skladiš-
čem, v večjem kraju Slovenije tik ob
železniški postaji, se ugodno proda. (Edi-
na žaga v okraju.) Obenem se proda tudi
večja zaloga hrastovega in drugega ne-
rozanelega lesa. Reflektanti naj javijo svoj
naslov na upravo lista pod »Ugodna
prilika« št. 582.

**Pridobivajte novih
naročnikov!**

Nabava drva

Pri štabu Komande 8. žandarmerijskega puka
se bo vršila dne 14. februarja t. l. ob 11 dopol-
dne druga ustmena licitacija za 120 prostornih me-
trov bukovih drv za kurjavo, potrebnih v Ljubljani.

Pogoje se more vpogledati vsak dan ob urad-
nih urah pri navedeni komandi.

Kavcija znaša 5 % od celokupne vrednosti
nabave (tuji državljani 10%).

E. Br. 678.

Iz pisarne Komande 8. žandarmerijskega puka v
Ljubljani, dne 21. januarja 1929.

Zahvala

Vsem, ki so spremili našega nadvse dobrega in plemenitega
očeta, gospoda

Riharda E. Michelčiča

veletrgovca

na zadnji poti, in vsem, ki so mu s cvetjem poklonili zadnji znak
svoje ljubezni, in vsem, ki so sočustvovali z nami, izrekamo iskreno,
globoko zahvalo.

Žalujoči ostali.